

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน: แผนนำเสนอชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือการวิจัยต่างๆ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการออกแบบสอบถามแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิจำนวน 400 ราย การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ใหญ่บ้านในตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 19 ราย และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการจัดอภิปรายกลุ่ม โดยผู้วิจัยได้นำมาข้อมูลต่างๆ มาวิเคราะห์ประกอบกับข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งได้แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพบริบทชุมชน ทรัพยากรการท่องเที่ยว สถานการณ์การท่องเที่ยว แนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ความคิดเห็นของคนในชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวของชุมชน และความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานในตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ
- ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลจากการจัดอภิปรายกลุ่ม เรื่อง แนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ
- ตอนที่ 3 วิเคราะห์ทัศนคติของของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมายังตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ และทัศนคติของของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน
- ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ฐาน
- ตอนที่ 5 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ
- ตอนที่ 6 วิเคราะห์การประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพบริบทชุมชน ทรัพยากรการท่องเที่ยว สถานการณ์การท่องเที่ยว แนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ความคิดเห็นของคนในชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวของชุมชน และความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ส่วนที่ 1 สภาพบริบทชุมชน

1.1 ประวัติความเป็นมา

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ใหญ่บ้านทั้ง 19 หมู่ ของตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งให้ข้อมูลประวัติความเป็นมาของตำบลบ้านเขว้า โดยสามารถสรุปรวมได้ดังนี้

เมื่อประมาณ 300 ปี ที่ผ่านมา เชียงสี เชียงทอง เชียงหวิง และเชียงย้อย ราษฎรจากบ้านข่าว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ได้เดินทางมาตามป่าเพื่อล่าสัตว์ตามประสาอาชีพพรานไพร จนมาถึงบริเวณแห่งหนึ่งซึ่งเต็มไปด้วยสัตว์ป่านานาชนิด เช่น เสือ ช้าง ละมั่ง ลิง วัวป่า ความป่า กวาง กระต๊อบ และสัตว์อื่นๆ เป็นจำนวนมาก ทั้ง 4 คน ที่มาจากบ้านข่าว ได้พิจารณาร่วมกันแล้วเห็นว่า บริเวณแห่งนี้เหมาะสมที่จะตั้งหลักปักฐานในการตั้งบ้านเรือนเป็นที่อยู่อาศัย เพาะปลูก จับปลา ล่าสัตว์ ทำมาหากินเพื่อเลี้ยงชีพ จึงได้ชวนกันอพยพชักชวนญาติพี่น้องมาตั้งรกรากถิ่นฐานบ้านเรือนจนเกิดเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ขึ้น ต่อมาได้มีการบอกข่าวสารไปยังญาติพี่น้องจากถิ่นต่างๆ ทำให้มีการอพยพมาอยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และมีการตั้งชื่อหมู่บ้านตามภูมิลำเนาเดิมของตนที่อพยพมาว่า “บ้านข่าว” ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 ทางราชการได้มีการสำรวจหมู่บ้าน พบว่า หมู่บ้านแห่งนี้ชื่อบ้านข่าวตามคำพูดของชาวบ้าน แต่คงจะเป็นข้าราชการคนภาคกลางเป็นผู้มาสำรวจจึงได้เรียกชื่อเพี้ยนและลงเป็นหลักฐานทางราชการว่า “บ้านเขว้า” ต่อมาในปีพ.ศ. 2493 ประชาชนในตำบลบ้านเขว้า และตำบลตลาดแร่ ซึ่งตอนนั้นอยู่ในเขตอำเภอเมือง ได้ร่วมมือร่วมใจกันทำหนังสือถึงทางราชการเพื่อขอแยกเป็นกิ่งอำเภอ เพราะระยะทางการติดต่อไปมาหาสู่กับอำเภอเมืองชัยภูมิในการติดต่อราชการไม่สะดวก ต้องใช้การเดินทางและขี่ม้าเป็นยานพาหนะ ทางราชการจึงพิจารณาแยกหมู่บ้านต่างๆ ในเขตตำบลชีลองและตำบลบ้านเขว้าขึ้นเป็นอีกตำบลหนึ่ง ให้ชื่อว่าตำบลลุ่มน้ำชี และยกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอ มี 3 ตำบล คือ ตำบลบ้านเขว้า ตำบลตลาดแร่ และตำบลลุ่มน้ำชี โดยมีนายธีระ ศิริธรรม เป็นปลัดอำเภอและเป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอคนแรก ต่อมาเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2497 กระทรวงมหาดไทยได้

ประกาศยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอบ้านเขว้า และต่อมาในวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2501 ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ตั้งกิ่งอำเภอบ้านเขว้าเป็น “อำเภอบ้านเขว้า” โดยมีนายสุเทพ ทิมาตฤกะ เป็นนายอำเภอคนแรก

1.2 อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติดกับ ต. โนนแดง อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ

ทิศใต้ ติดกับ ต. ลุ่มลำน้ำชี อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ

ทิศตะวันออก ติดกับ ต. ชีตอง อ.เมือง จ.ชัยภูมิ

ทิศตะวันตก ติดกับ ต. ตลาดแร้ง อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ

1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

ตำบลบ้านเขว้า เป็นพื้นที่ที่ไม่มีพื้นที่ป่าและภูเขา มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม มีคลอง ลำห้วยที่สำคัญ 3 สาย ได้แก่

- ลำห้วยคลองไผ่งาม
- ลำห้วยกุดเบน
- ลำห้วยกุดไชนุ่น

1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มี 3 ฤดูกาล ได้แก่

ฤดูร้อน ประมาณเดือน มีนาคม - เดือนพฤษภาคม

ฤดูฝน ประมาณเดือน มิถุนายน - เดือนตุลาคม

ฤดูหนาว ประมาณเดือน พฤศจิกายน - เดือนกุมภาพันธ์

1.5 จำนวนประชากรของตำบล

ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีจำนวนประชากร ในปี พ.ศ. 2553 จำนวน 8,533 คน

1.6 เขตการปกครอง

ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วย 2 สำนักงานเทศบาลตำบล ได้แก่

1. เทศบาลตำบลบ้านเขว้า ครอบคลุมพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านเขว้า ประกอบด้วย 6 หมู่บ้าน คือ

- หมู่ 1 บ้านเขว้า
- หมู่ 2 บ้านเขว้า
- หมู่ 11 บ้านม่วง
- หมู่ 12 บ้านอุดมผล
- หมู่ 13 บ้านส้มโอง
- หมู่ 14 บ้านบูรพา

2. เทศบาลตำบลทุ่งทอง ครอบคลุมพื้นที่นอกเขตเทศบาลตำบลบ้านเขว้า ประกอบด้วย 13 หมู่บ้าน คือ

- หมู่ 3 บ้านโนนหมาว้อ
- หมู่ 4 บ้านคลองไผ่งาม
- หมู่ 5 บ้านโนนตาด
- หมู่ 6 บ้านด่อน
- หมู่ 7 บ้านกุคฉนวน
- หมู่ 8 บ้านหนองโสมง
- หมู่ 9 บ้านกุคไชนุ่น
- หมู่ 10 บ้านโนนโก
- หมู่ 15 บ้านหนองอุดม
- หมู่ 16 บ้านหนองแถม
- หมู่ 17 บ้านด่อนอุดม
- หมู่ 18 บ้านโนนส้มมอ
- หมู่ 19 กุคฉนวนอุดม

1.7 สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน

1. การคมนาคม ส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยางและคอนกรีตเสริมเหล็ก สามารถติดต่อได้ทุกหมู่บ้าน เส้นทางเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน บางหมู่บ้านยังเป็นถนนลูกรัง

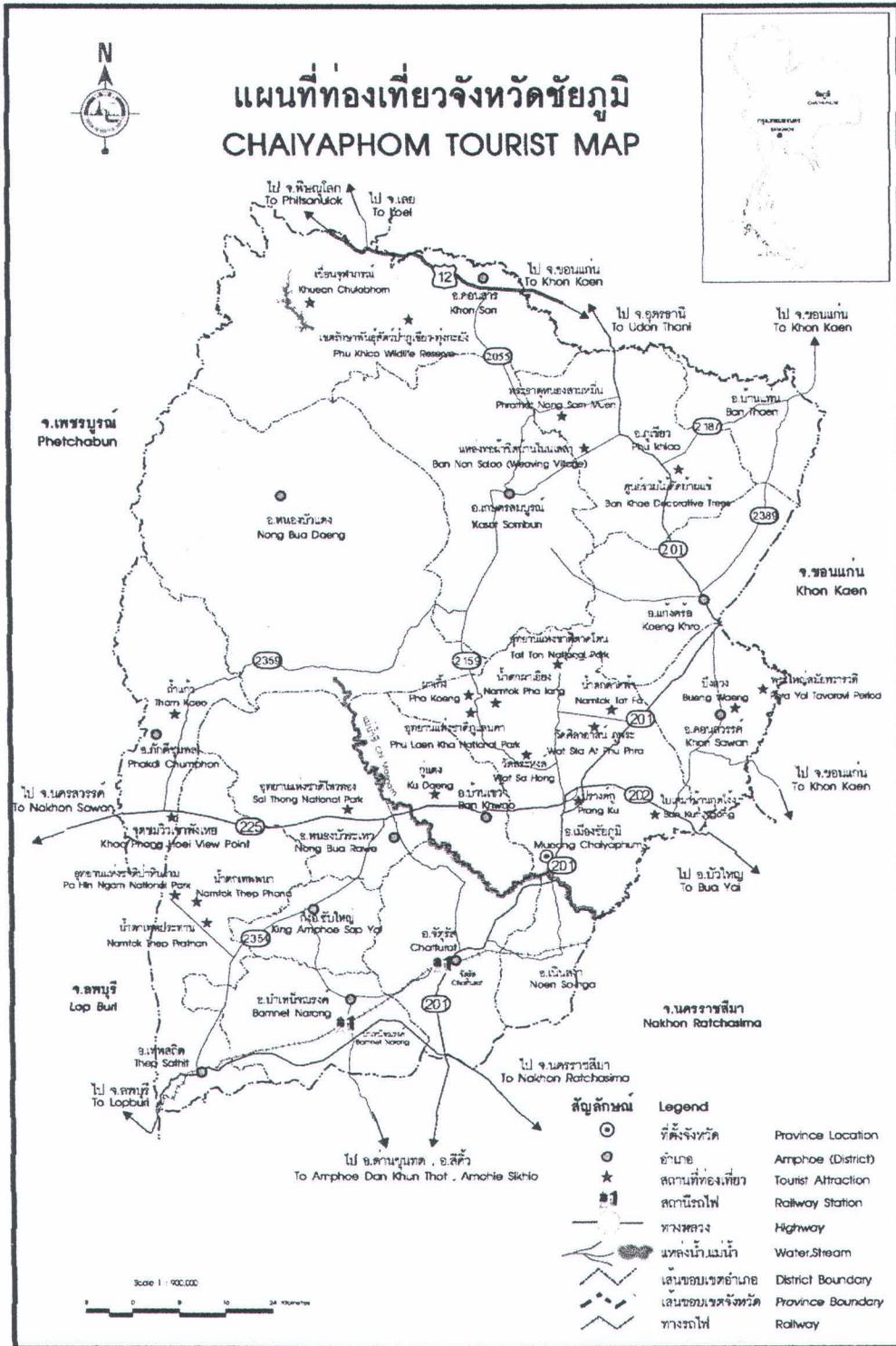
2. ระบบประปา ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีระบบประปาของการประปาส่วนภูมิภาคในเขตเทศบาลตำบลบ้านเขว้า
3. ระบบไฟฟ้า มีไฟฟ้าใช้เกือบทุกหลังคาเรือน ประมาณร้อยละ 98 ของจำนวนครัวเรือน
4. ระบบโทรศัพท์ มีตู้สายโทรศัพท์ที่ให้บริการในตำบล มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่เกือบทั้งพื้นที่

1.8 เศรษฐกิจ

1. อาชีพหลัก ได้แก่ ทำนา ทำไร่ ปลูกผักสวนครัว
2. อาชีพเสริม ได้แก่ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทอผ้าไหม

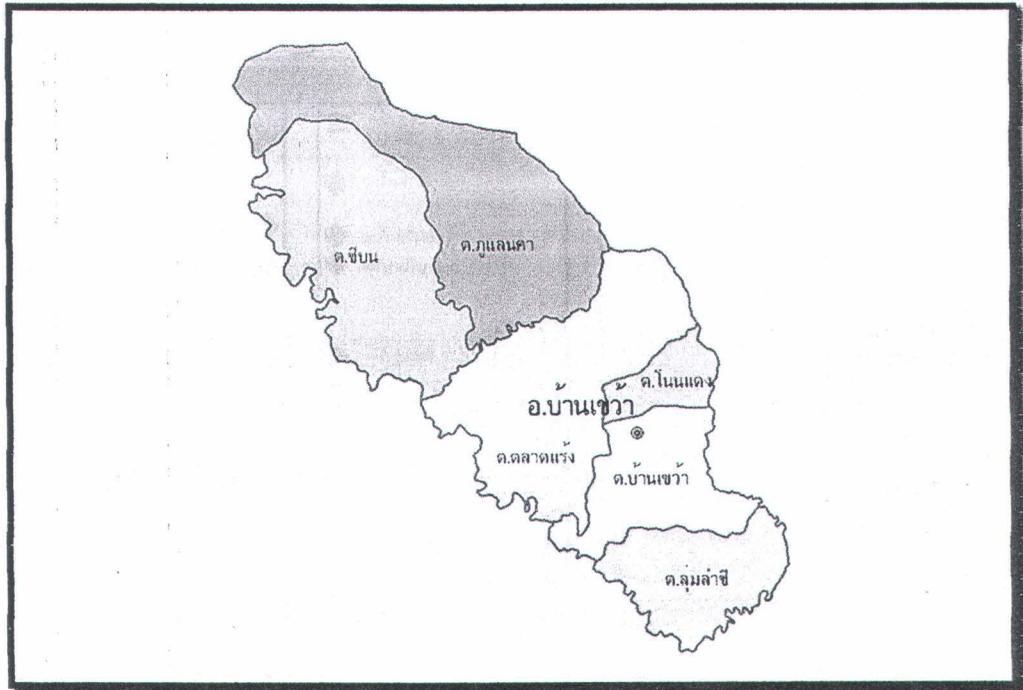
1.9 แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง

1. สุสานหอยบ้านโนนแดง ตำบลโนนแดง
2. โบราณสถานกู่แดง ตำบลตราดแร่

ภาพที่ 4.1 แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดชัยภูมิ

(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป.)

ภาพที่ 4.2 อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

(กรมส่งเสริมการเกษตร, น.ป.ป.)

ส่วนที่ 2 ทรัพยากรการท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนายบุญปลูก พรหมแพง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 บ้านเขว้า พบว่าที่บ้านเขว้า มีกิจกรรมการท่องเที่ยวคือการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทอผ้าไหม

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนายประยูร โชคโปรด ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 บ้านเขว้า พบว่าบ้านเขว้าไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การทำเกษตรกรรม การทำจักสาน และการนวดแผนไทย ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวได้

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายระยอง เชื้ออาสา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 บ้านโนนหมาว้อ พบว่า บ้านโนนหมาว้อ ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนในการทำเกษตรกรรมและการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายเหล่า เจนชัย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 บ้านคลองไผ่งาม พบว่าบ้านคลองไผ่งามไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่มีอาชีพหลักในการทำนา และทำไร่อ้อย

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายพรศักดิ์ ขวงสุวรรณ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 บ้านโนนตาด พบว่า บ้านโนนตาดไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่มีอาชีพหลักในการทำนา ทำไร่

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายประพันธ์ สิงห์กุล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 บ้านด่อน พบว่าบ้านด่อนไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การทำเกษตรกรรม การทำจักสาน ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานได้

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายถวิล โถชัย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 บ้านกุดฉนวน พบว่าบ้านกุดฉนวน ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนในการทำเกษตรกรรม ทำไร่ ทำนา และการทอผ้า

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายวิสุทธิ วิเสริฐ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 บ้านหนองโสมง พบว่า บ้านหนองโสมง ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่มีอาชีพหลักในการทำนา และทำไร่อ้อย

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายทองสุน จำเขว้า ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 บ้านกุดไข่มุน พบว่า บ้านกุดไข่มุน ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนในการทำเกษตรกรรมและการทอผ้า

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายสมหมาย นวลงาม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 บ้านโนนโก พบว่า บ้านโนนโก ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่มีอาชีพหลักในการทำนา ทำไร่อ้อย และการเลี้ยงสัตว์

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นางบุญจวง อ้นชาติ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 บ้านม่วง พบว่า บ้านม่วง ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนในการทำเกษตรกรรมและการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายสมปอง วรรณเกตุ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 12 บ้านอุดมผล พบว่า บ้านอุดมผล ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่มีอาชีพหลักในการทำนา ทำไร่

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายบุญหนา มั่งมี ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13 บ้านส้มโอง พบว่า ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่มีอาชีพหลักในการทำเกษตรกรรม ทำนา ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายประพันธ์ เกิดถาวร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 14 บ้านบูรพา พบว่า บ้านบูรพา ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนในการทำไร่ทำนาเท่านั้น

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายประเสริฐ มิตรชอบ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 15 บ้านหนองอุดม พบว่า ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนในการทำเกษตรกรรมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และการทอผ้า

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายสีภูมิ วรรณชัย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 16 บ้านหนองแวม พบว่า ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนในการทำไร่ทำนา

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายบัว ตะโส ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 17 บ้านด่อนอุดม พบว่า บ้านด่อนอุดม ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนในการทำเกษตรกรรมและการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ซึ่งสามารถจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ได้

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายเสถียร ขวงสุวรรณ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 18 บ้านโนนสัมมอ พบว่า บ้านโนนสัมมอไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่มีอาชีพหลักในการทำนา และปลูกฝรั่ง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายสมภาร ลากสันเทียะ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 19 บ้านกุดฉนวนอุดม พบว่า บ้านกุดฉนวนอุดมไม่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ มีเพียงวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่มีอาชีพหลักในการทำนา

จากการสัมภาษณ์โดยรวม พบว่า ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น โดยผู้ใหญ่บ้านทุกท่านได้เสนอความคิดเห็นว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญของตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน 3 ประเภท คือ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทอผ้า การจักสาน และการนวดแผนไทย ซึ่งจะอธิบายรายละเอียดในส่วนที่ 6 ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน ส่วนทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติจะตั้งอยู่ในตำบลต่างๆ ของอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ส่วนที่ 3 สถานการณ์การท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนายบุญปลูก พรหมแพง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 บ้านเขว้า นายประยูร โชคโปรด ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 บ้านเขว้า นายเหล่า เจนชัย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 บ้านคลองไผ่งาม นายพรศักดิ์ ขวงสุวรรณ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 บ้านโนนตาด นายประพันธ์ สิงห์กุล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 บ้านด่อน นายบุญหนา มั่งมี นายสมปอง วรรณเกตุ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 12 บ้านอุดมผล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13 บ้านสัมโฮง นายประพันธ์ เกิดถาวร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 14 บ้านบูรพา และนายบัว ตะโส ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 17 บ้านด่อนอุดม มีความคิดเห็นตรงกันว่า ที่บ้านเขว้าในอดีตบ้านเขว้ามีนักท่องเที่ยวเดินทางมาจำนวนน้อย ส่วนมากจะเดินทางมาเพราะเป็นทางผ่าน

จนกระทั่งชื่อเสียงของบ้านเขว้าในด้านผ้าไหมมีมากขึ้น เพราะเป็นผ้าไหมมัดหมี่ที่มีความสวยงาม และเป็นเอกลักษณ์ จึงทำให้ในปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในลักษณะการแวะเยี่ยมชมและเลือกซื้อสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานประเภทผ้าไหมมัดหมี่ ไม่ว่าจะเป็นผ้าที่เป็นผืนเสื้อผ้าสำเร็จรูป กระเป๋า เครื่องประดับตกแต่งต่างๆ ทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาจำนวนมาก เดินทางมาเลือกซื้อผ้าไหมมัดหมี่ที่มีชื่อเสียงของจังหวัด รวมถึงผลิตภัณฑ์ต่างๆ จนกระทั่งปี 2540 ช่วงที่เศรษฐกิจซบเซาจำนวนนักท่องเที่ยวก็ลดลง และในปัจจุบันจากการที่ทางจังหวัดได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด อำเภอบ้านเขว้าจึงได้รับการคัดเลือกให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเลือกซื้อสินค้าของที่ระลึกที่ทำชื่อเสียงให้กับจังหวัด และนักท่องเที่ยวก็เริ่มเดินทางมาที่อำเภอบ้านเขว้ามากขึ้น

และจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายระยอง เชื้ออาสา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 บ้านโนนหมาว้อ นายถวิล โถชัย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 บ้านกุดฉนวน นายวิสุทธิ วิเสฐ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 บ้านหนองโสมง นายทองสุข จำเขว้า ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 บ้านกุดไฉ่นุ่น นายสมหมาย นวลงาม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 บ้านโนนโก นางบุญจง อ้นชาติท ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 บ้านม่วง นายสมปอง วรรณเกตุ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 12 บ้านอุดมผล นายประเสริฐ มิตรชอบ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 15 บ้านหนองอุดม นายสีภูมิ วรรณชัย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 16 บ้านหนองแวม นายเสถียร ยวงสุวรรณ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 18 บ้านโนนส้ม และนายสมภาร ลากสันเทียะ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 19 บ้านกุดฉนวนอุดม มีความคิดเห็นตรงกันว่า พื้นที่ของหมู่บ้านที่ปกครองอยู่เป็นพื้นที่ที่อยู่รอบนอกของตำบล จึงอยู่ห่างจากแหล่งท่องเที่ยว แทบจะไม่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมา มีเพียงการเดินทางมาเพื่อเยี่ยมญาติในหมู่บ้านเท่านั้น

ส่วนที่ 4 แนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนายบุญปลุก พรหมแพง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 บ้านเขว้า นายประยูร โชคโปรด ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 บ้านเขว้า นายเหล่า เจนชัย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 บ้านคลองไผ่งาม นายพรศักดิ์ ยวงสุวรรณ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 บ้านโนนตาด นายประพันธ์ สิงห์กุล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 บ้านด่อน นายบุญหนา มั่งมี นายสมปอง วรรณเกตุ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 12 บ้านอุดมผล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13 บ้านส้มโอง นายประพันธ์ เกิดถาวร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 14 บ้านบูรพา

และนายบัว ตะโส ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 17 บ้านดอนอุดม ได้เสนอแนะแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนดังนี้

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

- ชุมชนมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น คือ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทอผ้า การจักสาน และการนวดแผนไทย

ด้านองค์กรชุมชน

- ในชุมชนมีปราชญ์ และผู้มีความรู้ ในเรื่องต่างๆ หลากหลาย ซึ่งจะต้องให้การสนับสนุนให้เกิดเป็นกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาต่างๆ

- คนในชุมชนมีความสามัคคีและมีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ

ด้านการจัดการ

- ในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานหรือกลุ่มที่รับผิดชอบในการจัดการท่องเที่ยวโดยตรง จึงทำให้การท่องเที่ยวค่อนข้างชบเซา จึงควรมีการจัดตั้งเป็นกลุ่มการท่องเที่ยว เพื่อดำเนินการรับผิดชอบเกี่ยวกับรูปแบบในการจัดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เหมาะสม

ด้านการเรียนรู้

- กิจกรรมการท่องเที่ยวที่บ้านเขว้า ไม่ว่าจะเป็นการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทอผ้า การจักสาน และการนวดแผนไทยจะสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมได้

- ควรมีการสร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ให้แก่คนในชุมชนเพื่อช่วยกันสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ และมีการสร้างจิตสำนึกให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยี่ยมเยือนด้วย

จากการสัมภาษณ์ แบบเจาะลึก นายระยอง เชื้ออาสา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 บ้านโนนหมาว้อ นายถวิล โถชัย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7 บ้านกุดจนวน นายวิสุทธิ วิเสฐ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8 บ้านหนองโสมง นายทองสุน จำเขว้า ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9 บ้านกุดไผ่นุ่น นายสมหมาย นวลงาม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 10 บ้านโนนโก นางบุญจวง อ้นชาติ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 11 บ้านม่วง นายสมปอง วรรณเกต ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 12 บ้านอุดมผล นายประเสริฐ มิตรชอบ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 15 บ้านหนองอุดม นายสิภูมิ วรรณชัย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 16 บ้านหนองแถม นายเสถียร ยวงสุวรรณ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 18 บ้านโนนส้ม และนายสมภาร ลากสันเทียะ

ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 19 บ้านกุดฉนวนอุดม ได้เสนอแนะแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ดังนี้

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

- ตำบลบ้านเขว้ามีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น คือ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทอผ้า การจักสาน และการนวดแผนไทย ส่วนทรัพยากรธรรมชาติจะอยู่ในตำบลใกล้เคียงเท่านั้น

ด้านองค์กรชุมชน

- ในชุมชนมีปราชญ์ที่มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานที่สำคัญ เช่น ปราชญ์ในด้านการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การทอผ้าไหม การทอเสื่อ การจักสาน และปราชญ์ด้านสมุนไพร
- คนในชุมชนมีความสามัคคีและมีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยมีการรวมกลุ่มแม่บ้านในการทอผ้าไหม

ด้านการจัดการ

- ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานหรือกลุ่มที่รับผิดชอบในการจัดการท่องเที่ยวโดยตรง จึงทำให้ไม่สามารถจัดการท่องเที่ยวเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ดีเท่าที่ควร

ด้านการเรียนรู้

- กิจกรรมการท่องเที่ยวที่บ้านเขว้า ไม่ว่าจะเป็นการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทอผ้า การจักสาน และการนวดแผนไทยจะสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมได้

- การสร้างจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ให้แก่คนในชุมชนเพื่อช่วยกันสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ และมีการสร้างจิตสำนึกให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยี่ยมชมด้วย

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นของคนในชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวของชุมชน

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนายบุญปลูก พรหมแพง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 บ้านเขว้า นายประยูร โชคโปรด ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2 บ้านเขว้า นายเหล่า เจนชัย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 บ้านคลองไผ่งาม นายพรศักดิ์ ยวงสุวรรณ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 บ้านโนนตาด นายประพันธ์ สิงห์กุล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6 บ้านด่อน นายบุญหนา มั่งมี นายสมปอง วรรณเกตุ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 12 บ้านอุดมผล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13 บ้านส้มโฮง นายประพันธ์ เกิดถาวร ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 14 บ้านบูรพา และนายบัว ตะโส ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 17 บ้านด่อนอุดม มีความคิดเห็นตรงกันว่า ตำบลบ้านเขว้า

โดยเฉพาะหมู่บ้านที่ปกครองมีวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่น่าสนใจหลายประเภท คือ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การจักสาน การนวดแผนไทย โดยชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ทำให้บางครัวเรือนมีรายได้น้อย ซึ่งส่วนมากแต่ละครัวเรือนก็จะมี การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม หรือรับจ้างทอผ้าไหมเป็นรายได้เสริม จึงต้องการให้ชุมชนมีการจัดการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น โดยจะต้องมีการพัฒนาสภาพภูมิทัศน์โดยรอบตำบล เพื่อให้มีความสวยงาม รวมถึงการปรับปรุงสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว จะต้องเพิ่มจำนวนที่พักแรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว โดยสนับสนุนการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ เพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากที่สุด นอกจากนี้ยังต้องเพิ่มจำนวนร้านอาหารให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วย

และจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก นายระยอง เชื้ออาสา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 บ้านโนนหมาว้อ นายถวิล โถชัย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 บ้านกุดฉนวน นายวิสุทธิ วิเสริฐ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 8 บ้านหนองโสมง นายทองสุน ขำเขว้า ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 บ้านกุดไช้หนู่น นายสมหมาย นวลงาม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 บ้านโนนโก นางบุญจวง อันชาติ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 บ้านม่วง นายสมปอง วรรณเกตู ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 12 บ้านอุดมผล นายประเสริฐ มิตรชอบ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 15 บ้านหนองอุดม นายสีภูมิ วรรณชัย ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 16 บ้านหนองแวง นายเสถียร ขวงสุวรรณ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 18 บ้านโนนส้ม และนายสมภาร ลากสันเทียะ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 19 บ้านกุดฉนวนอุดม มีความคิดเห็นตรงกันว่า พื้นที่ของหมู่บ้านที่ปกครองอยู่ เป็นพื้นที่ที่อยู่รอบนอกของตำบล จึงอยู่ห่างจากแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ไม่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมา ซึ่งโดยส่วนใหญ่คนในชุมชนประกอบอาชีพเกษตรกรรม และบางครัวเรือนประกอบอาชีพเสริมในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม คนในชุมชนจึงมีความต้องการให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือน โดยมีความคิดเห็นว่าจะมีการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้แก่ชุมชน เพื่อให้การเข้าถึงสะดวกยิ่งขึ้น รวมถึงส่งเสริมให้มีการประกอบอาชีพเสริมที่จะสามารถเพิ่มรายได้ให้แก่ชุมชน เช่น การทำฟาร์มเห็ด และเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปมากขึ้น

ส่วนที่ 6 ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน

จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่อำเภอบ้านเขว้า 19 หมู่ ของตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ สามารถรวบรวมความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่นเพื่อนำไปจัดเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานได้ดังนี้

1. การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทอผ้า

จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่อำเภอบ้านเขว้า 19 หมู่ พบว่า ประวัติความเป็นมาของผ้าไหม ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีดังนี้

ประวัติความเป็นมาของผ้าไหมมัดหมี่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนานเป็นเวลาเกือบ 200 – 300 ปี ตั้งแต่สมัยเจ้าพ่อพระยาแล เป็นชุมชนที่มีการทอผ้าไหมที่มีชื่อเสียง และเป็นที่รู้จักกันในหมู่นักนิยมผ้าไหม และเกิดการเล่าขานแพร่กระจายในกลุ่มนักสะสมผ้าไหมว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง สืบต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ การทอผ้าเริ่มแรกเพื่อใช้ในครัวเรือน ต่อมาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในพิธีต่างๆ เช่น งานแต่งงาน ใช้เป็นเครื่องแต่งกายของเจ้าบ่าวเจ้าสาว ใช้เป็นของขวัญสำหรับญาติฝ่ายชายในงานแต่งงาน งานบวชใช้แต่งกายผู้ที่ไปร่วมงาน รวมถึงงานบุญ งานทาน งานประเพณีต่างๆ ผู้คนจะแต่งกายด้วยผ้าไหมทั้งชายและหญิง เพื่อเป็นการประกวด ประชัน ทั้งฝีมือการทอและการตัดเย็บไปในตัว

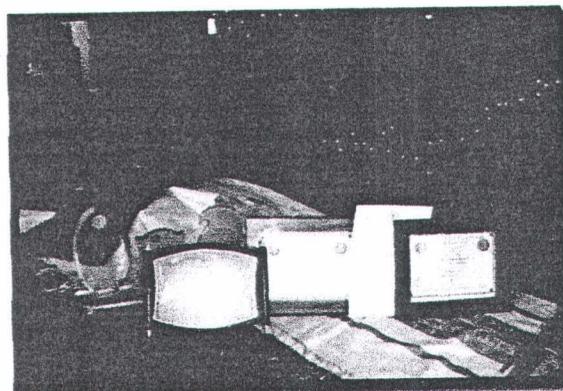
ในปี พ.ศ. 2516 น.อ.สมคิด จาปะเกษตร นายอำเภอบ้านเขว้าในสมัยนั้นพร้อมด้วยนายทองคำอยู่วิเศษ ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอบ้านเขว้าและคุณนายนายอำเภอบ้านเขว้าได้ประสานไปยังคุณหญิงจรุงจิตร ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และมรว.สุปะภาดา เกษมสันต์ ราชเลขานุการในพระองค์ เพื่อติดต่อขอผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของเกษตรกรไปจำหน่ายยังสำนักพระราชวัง และได้รับการสนับสนุนให้นำผลิตภัณฑ์ผ้าไหมเข้าไปจำหน่าย จึงได้มีการรวมกลุ่มกันผลิตสินค้าออกจำหน่าย โดยการนำของนายอำเภอบ้านเขว้า และได้ตั้งกลุ่มทอผ้าไหมอำเภอบ้านเขว้าในสมัยนั้น

ผ้าไหมของบ้านเขว้าเริ่มเป็นที่รู้จักกันทั่วไปเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2523 โดยนายถนอม แสงชมพู นายอำเภอในขณะนั้น ได้นำผ้าไหมส่งศูนย์ศิลปาชีพ สวนจิตลดา ด้วยคุณภาพของผ้าไหม ลวดลายที่แปลกตา และฝีมือที่ประณีตจึงได้รับความสนใจ มีผู้สั่งทอจำนวนมาก ต่อมาในปี พ.ศ. 2530 ร.ต.สุนัย ณ อุบล ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิในขณะนั้น ได้ให้การ

ส่งเสริมการผลิตและได้ส่งผ้าไหมบ้านเขวาสีเข้าประกวดที่โครงการศิลปาชีพบางไทร พระตำหนัก
 ภูพานราชนิเวศ จังหวัดสกลนคร ได้รับรางวัลชนะเลิศ หลังจากนั้นผ้าไหมอำเภอบ้านเขวาสีได้รับ
 การคัดเลือกส่งเข้าประกวดและได้รับรางวัลชนะเลิศเกือบทุกปี จากการเก็บข้อมูล พบว่า ตำบล
 บ้านเขวาสี อำเภอบ้านเขวาสี จังหวัดชัยภูมิ มีสถานที่ที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้
 ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมแบบครบวงจรที่หมู่ 4 บ้านบูรพา โดย นาย
 สุกชัย เขวาสี และนางละออง เขวาสี เป็นผู้ให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมา โดยที่บ้านมี
 การปลูกหม่อน เลี้ยงไหม สาวไหม ทอผ้า แบบครบวงจร ซึ่งนายสุกชัย เขวาสี และ นางละออง
 เขวาสี ได้เข้าประกวดในการทอผ้าและได้รับรางวัลมากมาย โดยกล่าวว่า ได้ปฏิบัติตามขั้นตอน
 ในการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม สาวไหม ทอผ้าไหมแบบโบราณที่ถูกถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษนับ
 ร้อยปี

ภาพที่ 4.4 นายสุกชัย เขวาสี ปราชญ์ท้องถิ่น
 (กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 4.5 รางวัลเกี่ยวกับการทอผ้าไหม
 (กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

นายสุกชัย เขวาสี ได้ถ่ายทอดความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานในการปลูกหม่อน
 เลี้ยงไหมแบบครบวงจร โดยแสดงขั้นตอนการผลิตผ้าไหมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญา
 ท้องถิ่นอีสานได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การปลูกหม่อน หม่อนเป็นพืชอาหารตามธรรมชาติของหนอนไหม และเป็น
 หัวใจสำคัญของการประกอบอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ซึ่งผลผลิตและคุณภาพรังไหมจะมาก

หรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณภาพของใบหม่อน ซึ่งใช้ระยะเวลาประมาณ 8 เดือน จึงเก็บใบหม่อนมาเลี้ยงไหม โดยในตำบลแต่ละครัวเรือนจะปลูกต้นหม่อนเกือบทุกบ้าน เพื่อจะได้เก็บมาเลี้ยงตัวหนอนไหมในโรงเรียนของตน

ภาพที่ 4.6 ต้นหม่อนระยะแรก

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 4.7 ใบหม่อนที่นำไปใช้ได้

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

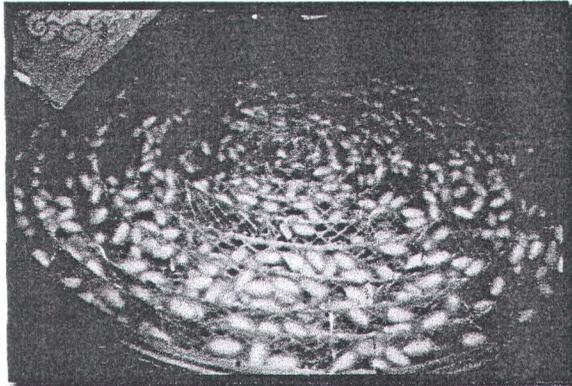
ขั้นที่ 2 การเลี้ยงไหม ไหมเป็นแมลงผีเสื้อกลางคืนที่กินใบหม่อนเป็นอาหาร โดยเลี้ยงไหมในกระดังและวางกระดังเรียงไว้บนชั้นเลี้ยงไหม ใช้ผ้าคลุมและให้ใบหม่อนเป็นอาหาร โดยมีระยะเวลาในการเลี้ยง 28 – 30 วัน และให้ใบหม่อนเป็นอาหาร 3 เวลา คือ เช้า กลางวัน เย็น

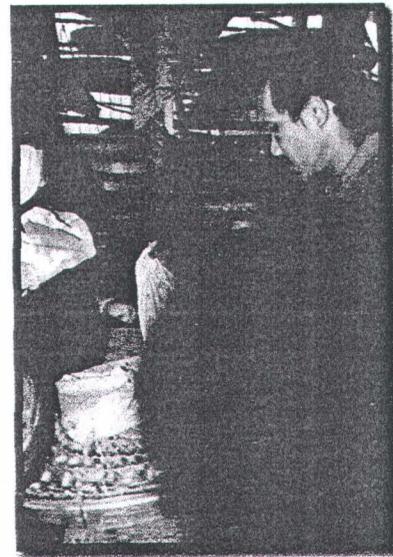
ภาพที่ 4.8 การเลี้ยงตัวหนอนไหมในกระด้ง
(กตติกา กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 4.9 การเลี้ยงตัวหนอนไหมในโรงไหม
(กตติกา กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 4.10 ตัวหนอนไหมสร้างรังในจ่อ
(กตติกา กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

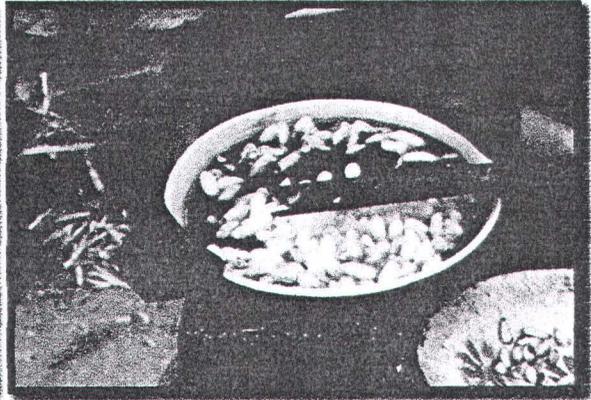
ภาพที่ 4.11 การเก็บไหมออกจากจ่อ
(กตติกา กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ขั้นที่ 3 การสาวไหม หลังจากนำไหมออกจากจ่อจะนำมาสาวเป็นเส้นไหมโดยการ
ต้มตัวไหมพร้อมรังไหมในน้ำที่มีความร้อนเหมาะสม โดยใช้ไม้จิ้มฟันเกี่ยวเส้นใยของไหมออกมา

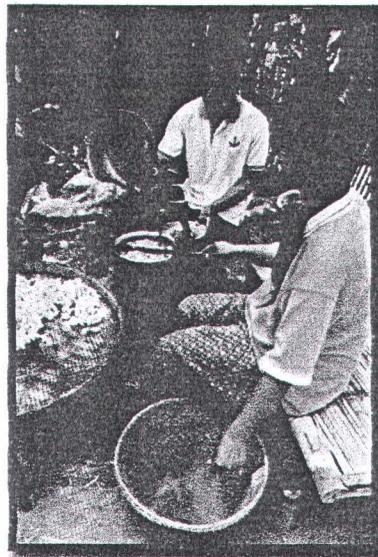
ภาพที่ 4.12 การสาวไหม

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 4.13 การสาวเส้นไหมด้วยไม้จิ้มฟัน

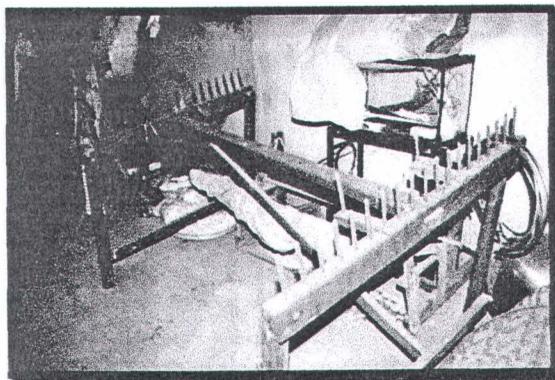
(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 4.14 สาวเส้นไหมใส่กระบุง

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ขั้นที่ 4 นำเส้นไหมที่สาวแล้วมาทำเป็นใจ หรือเรียกว่า เป็ย เส้นไหมที่ได้มานี้จะเป็น
สีเหลือง เรียกว่า ไหมดิบ และมีเส้นแข็ง

ภาพที่ 4.15 อุปกรณ์ในการปั่นไหม

(กตติกา กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ขั้นที่ 5 นำเส้นไหมไปฟอกไหมโดยแช่ไหมลงในน้ำที่ต้มกับขี้เถ้า เมื่อแช่จนไหมนุ่มแล้ว จะได้เส้นไหมสีขาว ดังภาพที่ 4.15

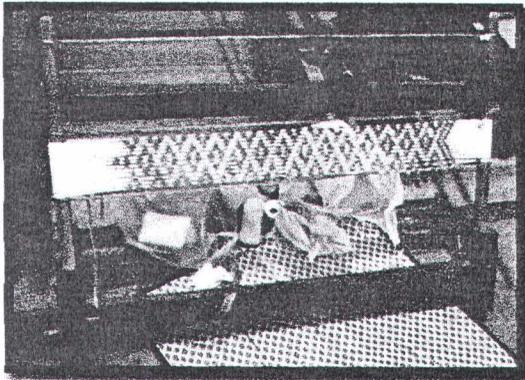

ภาพที่ 4.16 ใจไหมที่ฟอกและไม่ฟอก

(กตติกา กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ขั้นที่ 6 นำเส้นไหมไปย้อมสี หากเป็นผ้าไหมมัดหมี่ จะต้องนำไปมัดและย้อม ซึ่งสีจะติดเฉพาะตรงที่ไม่ได้มัด

ภาพที่ 4.17 การมัดหมี่

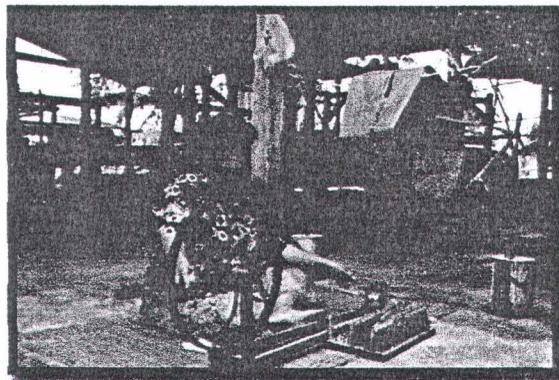
(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 4.18 การข้อมไหม

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

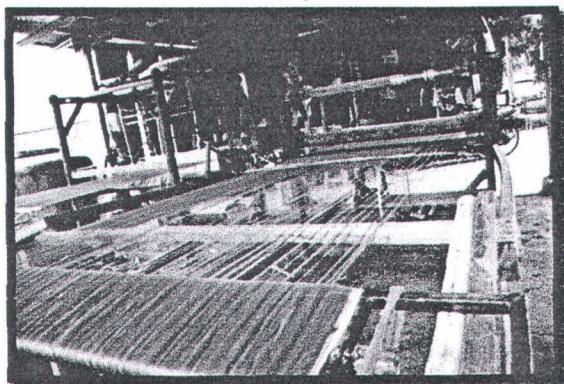
ขั้นที่ 7 นำเส้นไหมที่ข้อมแล้วกรอ ตัดเชือกที่มีคอกอก นำเส้นไหมมากรอใส่หลอด

ภาพที่ 4.19 ใจไหมที่ฟอกและไม่ฟอก

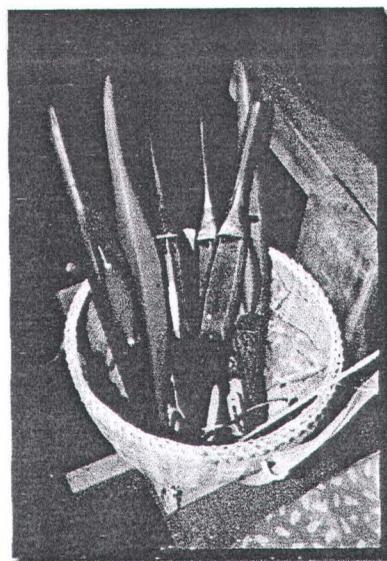
(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ขั้นที่ 8 เมื่อได้เส้นไหมในหลอดแล้วจะเป็นเส้นไหมพุ่ง สำหรับเส้นไหมขึ้นจะเป็นความยาวของผ้า ซึ่งจะนำมากรอเข้าหลอด หวีและเข้าฟืม นำขึ้นที่ทอผ้า

ภาพที่ 4.20 เส้นยืน

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 4.21 กระสวย

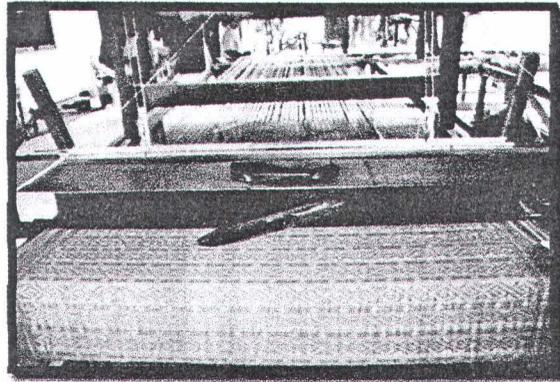
(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ขั้นที่ 9 เมื่อกรอเส้นพุ่งใส่หลอดและเข้ากระสวยรวมทั้งมีเส้นยืนบนที่แล้ว ใช้นิ้วพุ่งกระสวยโดยตรง จะไม่ใช้วิธีกระตุกเชือกให้กระสวยพุ่ง และคว่าตรงคอกลายที่มัดไว้หรือไม่ แล้วจึงทอดต่อไปจนได้ผ้าไหม

ภาพที่ 4.22 การทอผ้าไหม

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 4.23 การทอผ้าไหมมัดหมี่ลายประจำจังหวัดชัยภูมิ “ลายตะขอนารี”
(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

2. การจักสาน

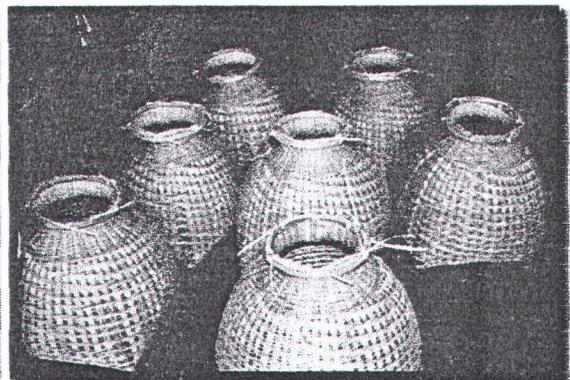
จากการลงพื้นที่เพื่อรวบรวมภูมิปัญญาด้านการจักสาน พบว่า ที่หมู่ 6 บ้านค้อน มีปราชญ์ด้านการจักสานชื่อนายเมฆ แก่นชัยภูมิ ที่เป็นผู้มีความสามารถในการจักสาน โดยส่วนมากจะสานอุปกรณ์ที่ใช้ในการจับปลาและการทำการเกษตร ส่วนการจักสานในรูปแบบอื่น เช่น ตะกร้า จะสานเมื่อมีลูกค้ามาสั่งทำเท่านั้น เพราะนายเมฆจะทำจักสานโดยการใช้มือ ซึ่งจะใช้เวลาค่อนข้างนาน โดยอุปกรณ์ในการจักสานต่างๆ ส่วนมากจะจำหน่ายให้แก่คนในชุมชน รวมถึงร้านจำหน่ายสินค้าจักสานตามอำเภอและจังหวัดต่างๆ

ภาพที่ 4.24 นายเมฆ แก่นชัยภูมิ

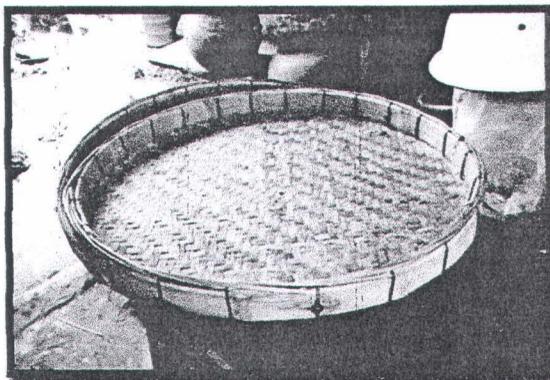
ปราชญ์ด้านการจักสาน

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

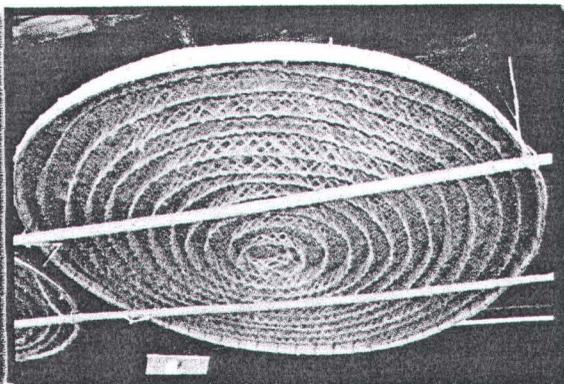
ภาพที่ 4.25 การจักสานข้องใส่ปลา

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 4.26 การจักสานกระด้ง

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

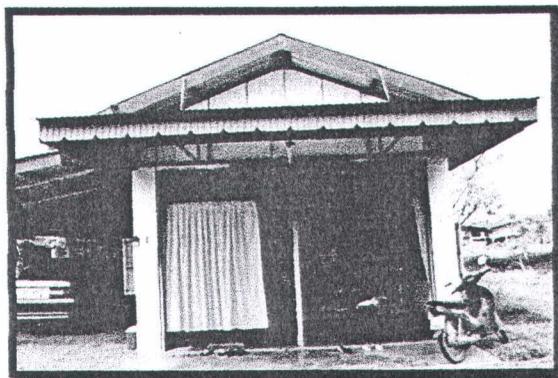

ภาพที่ 4.27 การจักสานจ่อเลี้ยงไหม

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

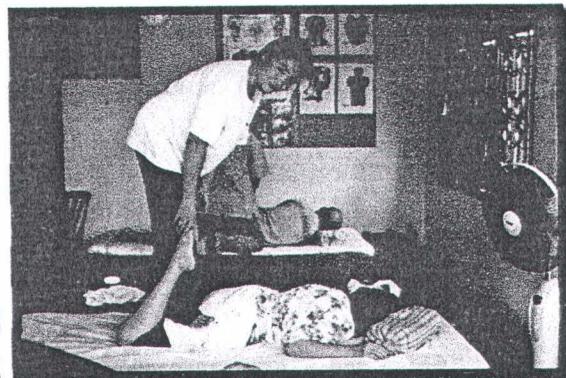
3. การนวดแผนไทย

ที่หมู่บ้าน 2 บ้านเขว้า ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีการรวมกลุ่มกันของกลุ่มแม่บ้าน โดยจัดตั้งเป็นชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขอำเภอบ้านเขว้า โดยจัดสร้างอาคารศูนย์สุขภาพพอเพียง เพื่อดำเนินการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ในการนวดแผนไทยในรูปแบบต่างๆ โดยการควบคุมดูแลและฝึกอบรมจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ภาพที่ 4.28 ศูนย์สุขภาพพอเพียง

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 4.29 การนวดแผนไทย

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 4.30 อุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบและอยู่ไฟ

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 4.31 ลูกประกอบ

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ผลจากการจัดอภิปรายกลุ่ม เรื่อง แนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

จากการอภิปรายกลุ่มในประเด็นการอภิปรายคือ ปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้เปิดโอกาสให้ตัวแทนชาวบ้านตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ เจ้าหน้าที่จากที่ว่าการอำเภอบ้านเขว้า เจ้าหน้าที่จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านเขว้า เจ้าหน้าที่จากสำนักงานเทศบาลตำบลบ้านเขว้า และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเทศบาลตำบลทุ่งทอง ได้แสดงแสดงความคิดเห็น และร่วมกันเสนอแนะแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนร่วมกัน ซึ่งสามารถวิเคราะห์สรุปผลปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้

1. การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากหน่วยงานภาครัฐไม่เพียงพอที่จะนำไปพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหรือประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวได้

แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ

- คนในชุมชนรวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มเพื่อเสนอโครงการของงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

- จัดตั้งเป็นสหกรณ์การท่องเที่ยวเพื่อระดมทุนจากคนในชุมชน และคืนกำไรเป็นปันผลให้แก่สมาชิก

2. ในปัจจุบันร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกมีการแข่งขันสูงมากขึ้น เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางธุรกิจ ทำให้ยากต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เกิดความยั่งยืน

แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ

- จัดตั้งกลุ่มผู้ประกอบการร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกเพื่อสร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยต้องมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน และไม่แสวงหาผลกำไรมากเกินไปจนเกิดความเหมาะสม

- จัดตั้งเป็นกลุ่มสหกรณ์หรือเครือข่ายทางธุรกิจเพื่อช่วยกันในการหาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมาจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยว

3. คนรุ่นใหม่ในชุมชนยังไม่มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้คนในชุมชนเกรงว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนจะสูญหายไป

แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ

- เมื่อมีการประชุมชาวบ้านจะเน้นให้แต่ละครอบครัวช่วยปลูกฝังลูกหลานเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่มีมานานหลายร้อยปี

- ให้ร่วมมือกันอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ โดยอาจจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกให้แก่คนรุ่นใหม่มากขึ้น

4. เนื่องจากยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนรุ่นใหม่ในชุมชนนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ามาในชุมชนมากขึ้น ส่งผลต่อการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในชีวิตประจำวัน

แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ ให้ความรู้แก่คนในชุมชนเกี่ยวกับการใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในเรื่องที่เป็นประโยชน์ แต่ไม่ละเลยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดำเนินชีวิต

5. แหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่กระจัดกระจายภายในอำเภอบ้านเขว้า ทำให้ยากต่อการจัดรูปแบบการนำเที่ยว

แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ กลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชนคิดรูปแบบการนำเที่ยวโดยจัดทำเป็นโปรแกรมทัวร์ หรือเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

6. แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยังไม่ได้ได้รับการพัฒนา เส้นทางเข้าถึงไม่สะดวก ทำให้ไม่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้

แนวทางการแก้ไขปัญหาคือ

- ของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เพื่อนำไปพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ให้มีการเข้าถึงที่สะดวก และประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวรู้จักมากขึ้น

- คนในชุมชนจะช่วยกันสำรวจพื้นที่และร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาเท่าที่ทำได้ ก่อน

7. การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถรับรู้ถึงคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานได้

แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ

- ของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เพื่อนำไปประชาสัมพันธ์ชุมชน ในรูปแบบต่างๆ เช่น จัดทำเว็บไซต์การท่องเที่ยวโดยชุมชน การจัดทำคู่มือการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นต้น

- จัดตั้งเป็นกลุ่มอาสาสมัครเพื่อช่วยกันประชาสัมพันธ์ชุมชน

8. ที่พักแรมเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยวมีจำนวนน้อย

แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ รวมกลุ่มคนในชุมชนที่สนใจเพื่อจัดรูปแบบการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์

9. ร้านอาหารเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวมีจำนวนน้อย

แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจัดอบรมผู้ประกอบการร้านอาหารเพื่อส่งเสริมให้มีการประกอบธุรกิจร้านอาหารมากขึ้น

10. ไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการท่องเที่ยวโดยตรง ทำให้การจัดการไม่เห็นเป็นรูปธรรมและไม่ยั่งยืน

แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ คัดเลือกคนในชุมชนที่มีความสามารถจัดตั้งเป็นกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชน

11. ไม่มีศูนย์ที่รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งมีเพียงศูนย์ส่งเสริมผ้าไหมจังหวัดชัยภูมิ ที่มีเพียงภูมิปัญญาด้านผ้าไหม

แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ

- หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสนับสนุนกลุ่มท่องเที่ยวโดยชุมชนในการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน ซึ่งอาจจัดตั้งเป็นศูนย์ท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน

ชาวบ้านร่วมมือกันสำรวจครัวเรือนที่มีความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ทัศนคติของของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมายังตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ และทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน: แผนนำเสนอชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการออกแบบสอบถามแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 400 ราย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยสรุปผลได้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	129	32.25
- หญิง	271	67.75
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 21 ปี	13	3.25
- 21-30 ปี	98	24.50
- 31-40 ปี	99	24.75
- 41-50 ปี	134	33.50
- 51-60 ปี	45	11.25
- มากกว่า 61 ปี	11	2.75
3. ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	106	26.50
- ปริญญาตรี	229	57.25
- ปริญญาโท	61	15.25
- สูงกว่าปริญญาโท	4	1.00
- อื่นๆ โปรดระบุ.....	0	0.00

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
4. สถานภาพ		
- โสด	111	27.75
- สมรส	277	69.25
- หย่า/หม้าย	12	3.00
5. อาชีพ		
- รัฐบาล/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	156	39.00
- พนักงานบริษัทเอกชน	63	15.75
- ธุรกิจส่วนตัว	134	33.50
- เกษตรกร	25	6.25
- นักเรียน/นักศึกษา	16	4.00
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....	6	1.50
6. รายได้ต่อเดือน		
- ต่ำกว่า 10,000 บาท	56	14.00
- 10,001- 20,000 บาท	115	28.75
- 20,001-30,000 บาท	119	29.75
- 30,001- 40,000 บาท	63	15.75
- 40,001-50,000 บาท	36	9.00
- ตั้งแต่ 50,001 บาทขึ้นไป	11	2.75
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.1 สรุปผลข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.75 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 32.25 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.50 รองลงมา มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.75 และ น้อยที่สุดคือ อายุมากกว่า 61 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.75 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมา ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 26.50 และน้อยที่สุดคือ สูงกว่า ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 1 สถานภาพโดยส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 69.25

รองลงมา มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 27.75 และน้อยที่สุดคือ มีสถานภาพหย่า/หม้าย คิดเป็นร้อยละ 3 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 39 รองลงมา ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 33.50 และน้อยที่สุดคือ อื่นๆ (โปรรระบุ) เช่น รับจ้าง, แม่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 1.50 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.75 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน 10,001- 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.75 และน้อยที่สุดคือ มีรายได้ต่อเดือน ตั้งแต่ 50,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.75

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในด้านแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจ

แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจ	\bar{X}	S.D	ระดับความสำคัญ
1. ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ	3.83	0.872	มาก
2. ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจ	3.94	0.778	มาก
3. ชุมชนมีภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานที่น่าสนใจ	3.99	0.677	มาก
4. ชุมชนมีสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่น่าสนใจ	4.12	0.642	มาก
รวม	3.97	0.742	มาก

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ข้อที่มีระดับความสำคัญสูงสุดคือ ชุมชนมีสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมาคือ ชุมชนมีภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 3.99$) และข้อที่มีระดับความสำคัญต่ำที่สุดคือ ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 3.83$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในด้านการคมนาคม

การคมนาคม	\bar{X}	S.D	ระดับความสำคัญ
1. เส้นทางเดินทางมายังชุมชนมีความสะดวกสบาย	4.09	0.740	มาก
2. มีป้ายบอกทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ	3.91	0.759	มาก
3. แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนมีระยะทางไม่ไกล	4.03	0.765	มาก
รวม	4.01	0.755	มาก

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ด้านการคมนาคม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ข้อที่มีระดับความสำคัญสูงสุดคือ เส้นทางเดินทางมายังชุมชนมีความสะดวกสบาย ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนมีระยะทางไม่ไกล ($\bar{X} = 4.03$) และข้อที่มีระดับความสำคัญต่ำที่สุดคือ มีป้ายบอกทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ($\bar{X} = 3.91$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในด้านสาธารณูปโภค

สาธารณูปโภค	\bar{X}	S.D	ระดับความสำคัญ
1. ระบบสาธารณูปโภคของชุมชน เช่น ประปา ไฟฟ้า โทรทัศน์ มีความสะดวกสบาย	4.02	0.699	มาก

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ด้านสาธารณูปโภค พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในด้านสถานที่พักผ่อน

สถานที่พักผ่อน	\bar{X}	S.D	ระดับความสำคัญ
1. ชุมชนมีสถานที่พักผ่อนเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	3.81	0.845	มาก
2. ชุมชนมีสถานที่พักผ่อนที่มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของชุมชน	3.85	0.801	มาก
รวม	3.83	0.823	มาก

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ด้านสถานที่พักผ่อน พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ข้อที่มีระดับความสำคัญสูงสุดคือ ชุมชนมีสถานที่พักผ่อนที่มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของชุมชน ($\bar{X} = 3.85$) รองลงมาคือ ชุมชนมีสถานที่พักผ่อนเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.81$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในด้านร้านอาหาร

ร้านอาหาร	\bar{X}	S.D	ระดับความสำคัญ
1. ชุมชนมีร้านอาหารเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ	3.86	0.827	มาก
2. ร้านอาหารที่ให้บริการ ควรเป็นร้าน อาหารท้องถิ่นอีสาน	3.96	0.767	มาก
รวม	3.91	0.797	มาก

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ด้านร้านอาหาร พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ข้อที่มีระดับความสำคัญสูงสุดคือ ร้านอาหารที่ให้บริการ ควรเป็นร้าน อาหารท้องถิ่นอีสาน ($\bar{X} = 3.96$) รองลงมาคือ ชุมชนมีร้านอาหารเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.86$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในด้านสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	\bar{X}	S.D	ระดับความสำคัญ
1. ชุมชนมีร้านจำหน่ายสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวนมาก	4.12	0.654	มาก
2. สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมีความหลากหลาย	4.01	0.731	มาก
3. สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4.04	0.691	มาก
4. สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมีความสวยงามและมีคุณภาพ	4.07	0.67	มาก
5. สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนสามารถสะท้อนวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี	4.01	0.774	มาก
รวม	4.05	0.704	มาก

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ด้านสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ข้อที่มีระดับความสำคัญสูงสุดคือ ชุมชนมีร้านจำหน่ายสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวนมาก ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมาคือ สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมีความสวยงามและมีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.07$) และข้อที่มีระดับความสำคัญต่ำที่สุดคือ สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมีความหลากหลาย และสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนสามารถสะท้อนวิถีชีวิตของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.01$)

ตารางที่ 4.8 แสดงภาพรวมของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมายัง ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ	\bar{X}	S.D	ระดับความสำคัญ
แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจ	3.97	0.742	มาก
การคมนาคม	4.01	0.755	มาก
สาธารณูปโภค	4.02	0.699	มาก
สถานที่พักผ่อน	3.83	0.823	มาก
ร้านอาหาร	3.91	0.797	มาก
สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.05	0.704	มาก

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวม พบว่า ปัจจัยด้านสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความสำคัญต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมายังตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.05$) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสาธารณูปโภค ($\bar{X} = 4.02$) และปัจจัยที่มีระดับความสำคัญต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านสถานที่พักผ่อน ($\bar{X} = 4.01$)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม	\bar{X}	S.D	ระดับความสำคัญ
1. ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์	3.75	0.857	มาก
2. ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีความเป็นเอกลักษณ์	3.98	0.745	มาก
3. ชุมชนมีภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	3.98	0.72	มาก
4. ชุมชนมีวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น	3.99	0.688	มาก
5. สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมีความหลากหลาย	4.00	0.685	มาก
6. สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมีความสวยงามมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	4.01	0.686	มาก
รวม	3.95	0.730	มาก

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ข้อที่มีระดับความสำคัญสูงสุดคือ สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมีความสวยงามมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมาคือ สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมีความหลากหลาย ($\bar{X} = 4.00$) และข้อที่มีระดับความสำคัญต่ำที่สุดคือ ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ($\bar{X} = 3.75$)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในด้านองค์กรชุมชน

ด้านองค์กรชุมชน	\bar{X}	S.D	ระดับความสำคัญ
1. คนในชุมชนควรมีการร่วมมือกันในการจัดการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง	4.01	0.782	มาก
2. ควรมีการจัดตั้งกลุ่มเพื่อรับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวในชุมชน	4.10	0.784	มาก
3. ควรมีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นหรือผู้มีความรู้ในเรื่องต่างๆ คอยให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว	4.08	0.748	มาก
รวม	4.06	0.771	มาก

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ด้านองค์กรชุมชน พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ข้อที่มีระดับความสำคัญสูงสุดคือ ควรมีการจัดตั้งกลุ่มเพื่อรับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวในชุมชน ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมาคือ ควรมีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นหรือผู้มีความรู้ในเรื่องต่างๆ คอยให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.08$) และข้อที่มีระดับความสำคัญต่ำที่สุดคือ คนในชุมชนควรมีการร่วมมือกันในการจัดการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง ($\bar{X} = 4.01$)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในด้านการจัดการ

ด้านการจัดการ	\bar{X}	S.D	ระดับความสำคัญ
1. หน่วยงานภาครัฐควรให้การสนับสนุนชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น	4.03	0.735	มาก
2. ชุมชนควรมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจมากขึ้น	3.97	0.77	มาก
3. ชุมชนควรอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการปลูกฝังจิตสำนึกและถ่ายทอดความรู้ให้แก่คนรุ่นใหม่	4.09	0.715	มาก
4. ควรมีกลุ่มผู้นำเที่ยวในชุมชนเพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว	4.12	0.699	มาก
5. ควรมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนมากขึ้น	4.12	0.720	มาก
6. ควรมีการรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเกิดจิตสำนึกในการร่วมมือกันอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้	4.12	0.665	มาก
รวม	4.08	0.717	มาก

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ด้านการจัดการ พบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ข้อที่มีระดับความสำคัญสูงสุดคือ ควรมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนมากขึ้น ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมาคือ ควรมีกลุ่มผู้นำเที่ยวในชุมชนเพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.12$) และข้อที่มีระดับความสำคัญต่ำที่สุดคือ ชุมชนควรมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจมากขึ้น ($\bar{X} = 3.97$)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในด้านการเรียนรู้

ด้านการเรียนรู้	\bar{X}	S.D	ระดับความสำคัญ
1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนสามารถ ทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในชุมชน	4.07	0.761	มาก
2. การเดินทางมาท่องเที่ยวยังชุมชนนี้ทำให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น	4.05	0.785	มาก
3. การเดินทางมาท่องเที่ยวยังชุมชนนี้ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชน	4.05	0.759	มาก
4. ควรมีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่นักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น	4.15	0.705	มาก
5. การท่องเที่ยวในชุมชนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	3.99	0.754	มาก
รวม	4.06	0.753	มาก

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ด้านการเรียนรู้ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ข้อที่มีระดับความสำคัญสูงสุดคือ ควรมีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่นักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมาคือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนสามารถ ทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนในชุมชน ($\bar{X} = 4.07$) และข้อที่มีระดับความสำคัญต่ำที่สุดคือ การท่องเที่ยวในชุมชนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 3.99$)

ตารางที่ 4.13 แสดงภาพรวมของค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ทัศนคติของของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ	\bar{X}	S.D	ระดับความสำคัญ
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม	3.95	0.730	มาก
ด้านองค์กรชุมชน	4.06	0.771	มาก
ด้านการจัดการ	4.08	0.717	มาก
ด้านการเรียนรู้	4.06	0.753	มาก

จากตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิในภาพรวม พบว่า ปัจจัยด้านการจัดการ มีความสำคัญต่อทัศนคติของของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.05$) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านด้านองค์กรชุมชนและปัจจัยด้านการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.0$) และปัจจัยที่มีระดับความสำคัญต่ำที่สุด คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.01$)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลสมมติฐาน

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน: แผนนำเสนอชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ โดยตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. เพศของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ
2. อายุของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ
3. สถานภาพสมรสของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ
4. ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ
5. อาชีพของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ
6. รายได้ของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สามารถวิเคราะห์ผลสมมติฐาน ได้ดังนี้

1. เพศของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ กับเพศ

เพศ	ทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยว	Pearson Chi-Square	
		χ^2	(P-value)
		8.145	0.043*
	1. แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจ	4.702	0.095
	2. การคมนาคม	3.333	0.343
	3. สาธารณูปโภค	11.504	0.009*
	4. สถานที่พักผ่อน	6.745	0.080
	5. ร้านอาหาร	3.039	0.386
	6. สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	6.628	0.085

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากค่า Sig. = 0.043 แสดงว่า เพศของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวม ซึ่งเพศของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิในด้านสาธารณูปโภค โดยมีค่า Sig. = 0.009 ซึ่งมีค่าต่ำกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เพศของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิในด้าน 1)ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจ โดยมีค่า Sig. = 0.095 2)ด้านสถานที่พักผ่อน โดยมีค่า Sig. = 0.080 3)ด้านร้านอาหาร โดยมีค่า Sig. = 0.386 และ4)ด้านสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีค่า Sig. = 0.085

2. อายุของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ กับอายุ

อายุ	ทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยว	Pearson Chi-Square	
		χ^2	(P-value)
		22.958	0.085
	1. แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจ	25.121	0.005*
	2. การคมนาคม	14.423	0.494
	3. สาธารณูปโภค	9.965	0.822
	4. สถานที่พักผ่อน	86.658	0.000*
	5. ร้านอาหาร	57.036	0.000*
	6. สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	15.931	0.387

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากค่า Sig. = 0.085 แสดงว่า อายุของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวม ซึ่งอายุของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในด้าน 1) ด้านการคมนาคม โดยมีค่า Sig. = 0.494 2) ด้านสาธารณูปโภค โดยมีค่า Sig. = 0.822 และ 3) ด้านสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีค่า Sig. = 0.387 แต่อายุของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในด้าน 1) ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจ โดยมีค่า Sig. = 0.005 2) ด้านสถานที่พักผ่อน โดยมีค่า Sig. = 0.000 และ 3) ด้านร้านอาหาร โดยมีค่า Sig. = 0.000 ซึ่งมีค่าต่ำกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ กับระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยว	Pearson Chi-Square	
		χ^2	(P-value)
		10.305	0.326
	1. แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจ	18.744	0.005*
	2. การคมนาคม	9.356	0.405
	3. สาธารณูปโภค	11.896	0.219
	4. สถานที่พักผ่อน	14.584	0.103
	5. ร้านอาหาร	19.638	0.020*
	6. สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	5.271	0.810

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากค่า Sig. = 0.326 แสดงว่า ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวม ซึ่งระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในด้าน 1)ด้านการคมนาคม โดยมีค่า Sig. = 0.405 2)ด้านสาธารณูปโภค โดยมีค่า Sig. = 0.219 3)ด้านสถานที่พักผ่อน โดยมีค่า Sig. = 0.103 และ4)ด้านสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีค่า Sig. = 0.810 แต่ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในด้าน 1)ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจ โดยมีค่า Sig. = 0.005 และ2)ด้านร้านอาหาร โดยมีค่า Sig. = 0.020 ซึ่งมีค่าต่ำกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. สถานภาพของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ กับสถานภาพ

สถานภาพ	ทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยว	Pearson Chi-Square	
		χ^2	(P-value)
		12.606	0.050*
	1. แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจ	7.983	0.092
	2. การคมนาคม	9.171	0.164
	3. สาธารณูปโภค	3.368	0.761
	4. สถานที่พักผ่อน	5.065	0.536
	5. ร้านอาหาร	2.318	0.888
	6. สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	6.204	0.401

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากค่า Sig. = 0.050 แสดงว่า สถานภาพของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวม คือ สถานภาพของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในด้าน 1)ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจ โดยมีค่า Sig. = 0.092 2)ด้านการคมนาคม โดยมีค่า Sig. = 0.164 3)ด้านสาธารณูปโภค โดยมีค่า Sig. = 0.761 4)ด้านสถานที่พักผ่อน โดยมีค่า Sig. = 0.536 5)ด้านร้านอาหาร โดยมีค่า Sig. = 0.888 และ6)ด้านสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีค่า Sig. = 0.401

5. อาชีพของนักท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ กับอาชีพ

อาชีพ	ทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยว	Pearson Chi-Square	
		χ^2	(P-value)
			45.976
	1. แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจ	41.469	0.000*
	2. การคมนาคม	14.628	0.479
	3. สาธารณูปโภค	24.732	0.054
	4. สถานที่พักผ่อน	38.750	0.001*
	5. ร้านอาหาร	56.700	0.000*
	6. สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	17.474	0.291

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากค่า Sig. = 0.000 แสดงว่า อาชีพของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวม ซึ่งอาชีพของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิในด้าน 1)ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจ โดยมีค่า Sig. = 0.000 2)ด้านสถานที่พักผ่อน โดยมีค่า Sig. = 0.001 และ3)ด้านร้านอาหาร โดยมีค่า Sig. = 0.000 ซึ่งมีค่าต่ำกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่อาชีพของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิในด้าน 1)ด้านการคมนาคม โดยมีค่า Sig. = 0.479 2)ด้านสาธารณูปโภค โดยมีค่า Sig. = 0.080 3)ด้านร้านอาหาร โดยมีค่า Sig. = 0.386และ4)ด้านสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีค่า Sig. = 0.085

6. รายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 4.19 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ กับรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	ทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยว	Pearson Chi-Square	
		χ^2	(P-value)
		22.897	0.086
	1. แหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจ	17.539	0.063
	2. การคมนาคม	11.828	0.692
	3. สาธารณูปโภค	31.840	0.007*
	4. สถานที่พักแรม	43.788	0.000*
	5. ร้านอาหาร	29.548	0.014*
	6. สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น	27.623	0.024*

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากค่า Sig. = 0.086 แสดงว่า รายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวม ซึ่งรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในด้าน 1)ด้านแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งดึงดูดใจ โดยมีค่า Sig. = 0.063 และ 2)ด้านการคมนาคม โดยมีค่า Sig. = 0.692 แต่รายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในด้าน 1)ด้าน สาธารณูปโภค โดยมีค่า Sig. = 0.007 2)ด้านร้านอาหาร โดยมีค่า Sig. = 0.014 และ 3)ด้านสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีค่า Sig. = 0.024 ซึ่งมีค่าต่ำกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 5 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของตำบลบ้านเขว้า อำเภอ บ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อม ภายนอก เพื่อแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ในการ จัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์คือ SWOT Analysis ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

1. มีภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานที่น่าสนใจ คือ การทอผ้าไหมมัดหมี่ที่มีชื่อเสียง การ จักสานต่างๆ
2. มีสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้านที่สวยงามและมีรูปแบบหลากหลาย เช่น ผ้าไหม เสื้อผ้า กระเป๋า เครื่องประดับ ของที่ระลึกต่างๆ ที่ผลิตจากผ้าไหม
3. มีศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่เก่าแก่มานานกว่า 200 ปี
4. ตั้งอยู่บนทางผ่านเพื่อเดินทางจากจังหวัดชัยภูมิไปยังจังหวัดในภาคเหนือ ซึ่งทำให้ สะดวกในการท่องเที่ยวหรือเลือกซื้อสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. คนในชุมชนมีความสามัคคี มีน้ำใจ และเป็นมิตร เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวที่จะมา เยี่ยมเยือน
6. มีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง และสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนาเพื่อทำให้เศรษฐกิจใน ชุมชนดีขึ้น
7. ระยะทางไม่ไกลจากอำเภอเมืองชัยภูมิ ซึ่งทำให้สะดวกต่อการเดินทางมาท่องเที่ยว
8. เส้นทางรถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสะดวกสบาย สามารถเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้ หลายเส้นทาง
9. มีป้ายบอกทาง และป้ายสื่อความหมายต่างๆ ชัดเจน

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวในปัจจุบันมากนัก
2. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีระยะทางห่างจากแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมาก ซึ่งทำให้ยากต่อการจัดรูปแบบการนำเที่ยว

3. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติไม่ได้รับการพัฒนามากนัก จึงทำให้นักท่องเที่ยวไม่นิยมเดินทางไป
4. ร้านจำหน่ายสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมีจำนวนมาก จึงทำให้เกิดการแข่งขันกัน และเห็นแก่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ
5. เนื่องจากระยะทางที่ไม่ไกลจากอำเภอเมือง ทำให้มีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวจำนวนน้อย
6. เนื่องจากระยะทางที่ไม่ไกลจากอำเภอเมือง ทำให้มีร้านอาหารเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวจำนวนน้อย

โอกาส (Opportunities)

1. นโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในประเทศของรัฐบาล ทำให้นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางท่องเที่ยวกันมากขึ้น
2. กระแสความนิยมการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรม ศึกษาวิถีชีวิตของชุมชนมีเพิ่มมากขึ้น
3. สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันมีแนวโน้มดีขึ้น ทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
4. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ประชาสัมพันธ์เผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งเป็นโอกาสในการประชาสัมพันธ์ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิในเบื้องต้น
5. เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงได้หลายพื้นที่ ทำให้สามารถจัดรูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยวได้หลากหลาย

อุปสรรค (Threats)

1. สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันยังไม่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวมั่นใจมากนัก ทำให้ต้องใช้เวลาในการพิจารณาและวางแผนการเดินทางอย่างรอบคอบ
2. ราคาน้ำมันที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวที่มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น

3. เหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ

4. ความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ทำให้บางครั้งนักท่องเที่ยวไม่สามารถวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวได้

5. ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน ทำให้ละเลยการใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นในการดำเนินชีวิต

6. ความไม่เข้าใจกันของคนในชุมชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชน

ตอนที่ 6 วิเคราะห์การประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน: แผนนำเสนอชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน มุ่งเน้นถึงการศึกษาสภาพบริบทชุมชน ทรัพยากร และสถานการณ์การท่องเที่ยวของตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ศึกษาและรวบรวมความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ศึกษาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ และกำหนดแผนนำเสนอชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน เพื่อให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ซึ่งอาจารย์ไพศาล มุ่งสมัคร คนท้องถิ่นของจังหวัดบ้านเขว้า และผู้ประกอบการธุรกิจโฮมสเตย์ตำนานไท ได้ประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ตามแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมซึ่งจัดทำโดยสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ร่วมกับสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, 2549) ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. สักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว คะแนนเต็ม 50 คะแนน

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าคะแนนขององค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวในการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

1.1 คุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม	คะแนนเต็ม 35 คะแนน
1.1.1 ความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้	
หมายเหตุ พิจารณาจากเอกลักษณ์เฉพาะตนทางวัฒนธรรม ความแตกต่างของวิถีชีวิตจากชุมชนอื่น และคุณค่าที่ควรอนุรักษ์และสืบสานต่อไป เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย วิถีชีวิต การแต่งกาย ลักษณะของกิจกรรมประเพณี ที่อยู่อาศัย อาหารการกิน เครื่องมือใช้สอยในชีวิตประจำวัน ลักษณะสิ่งประดิษฐ์ ระเบียบแบบแผนในการดำรงชีพร่วมกัน ฯลฯ	
ดัชนี	คะแนน
● มีเอกลักษณ์ระดับท้องถิ่น สามารถพบเห็นได้ทั่วไป	1
● มีเอกลักษณ์ระดับจังหวัด	2
● มีเอกลักษณ์ระดับภาค	3
● มีเอกลักษณ์ระดับชาติ	④
● มีเอกลักษณ์ระดับโลก สามารถพบเห็นได้เพียงแห่งเดียว	5
คะแนนที่ได้	4

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าคะแนนขององค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว
ในการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ต่อ)

1.1.2 ความต่อเนื่องของการสืบสานวัฒนธรรมประเพณี	
หมายเหตุ พิจารณาจากจำนวนกิจกรรมที่จัดขึ้นในแต่ละปี ซึ่งแสดงถึงการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีให้คงอยู่	
ดัชนี	คะแนน
● กิจกรรมที่จัดขึ้นเริ่มจัดได้เพียง 1-2 ครั้ง	1
● มีการจัดกิจกรรม 2-3 ปี ต่อครั้ง และเริ่มจัดกิจกรรมมาไม่เกิน 10 ปี	2
● มีการจัดกิจกรรม 1 ครั้งต่อปี แต่เริ่มจัดกิจกรรมมาไม่เกิน 10 ปี	③
● มีการจัดกิจกรรม 1 ครั้งต่อปี และจัดต่อเนื่องกันทุกปี โดยจัดมาไม่ต่ำกว่า 10 ปี	4
● มีการจัดกิจกรรมมากกว่า 1 ครั้งต่อปี และจัดต่อเนื่องกันทุกปี โดยจัดมาไม่ต่ำกว่า 10 ปี	5
คะแนนที่ได้	3
1.1.3 ความงดงามทางศิลปวัฒนธรรม	
หมายเหตุ ความงดงามทางด้านศิลปวัฒนธรรม หรือการสร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็น พิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมนั้นๆ อาทิเช่น การแต่งกาย รูปแบบกิจกรรม ศิลปกรรมของงานหัตถกรรม สถาปัตยกรรมของที่อยู่อาศัย อาหารการกิน เครื่องมือใช้สอยในชีวิตประจำวัน ฯลฯ	
ดัชนี	คะแนน
● มีความงดงาม ประทับใจ น้อยที่สุด	1
● มีความงดงาม ประทับใจ น้อย	2
● มีความงดงาม ประทับใจ ปานกลาง	3
● มีความงดงาม ประทับใจ มาก	④
● มีความงดงาม ประทับใจ มากที่สุด	5
คะแนนที่ได้	4

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าคะแนนขององค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวใน
การประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ต่อ)

1.1.4 ความสามารถในการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง	
<p>หมายเหตุ พิจารณาจากความยาวนานของการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้มาตั้งแต่อดีตและยังคงอยู่จนถึงปัจจุบัน โดยจะเห็นได้จากวิถีชีวิต การแต่งกาย เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาไปบ้าง แต่ยังมีบางกลุ่มในชุมชนที่ยังคงสืบทอดภูมิปัญญาเหล่านั้นอยู่อย่างเห็นได้ชัด</p>	
ดัชนี	คะแนน
● เป็นภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่	1
● เป็นภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นสมัยรัตนโกสินทร์	②
● เป็นภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นสมัยอยุธยา	3
● ภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นสมัยสุโขทัย	4
● ภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นก่อนสมัยประวัติศาสตร์	5
คะแนนที่ได้	2
1.1.5 ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่สืบทอดได้	
<p>หมายเหตุ พิจารณาจากยุคสมัยที่ภูมิปัญญาและองค์ความรู้เกิดขึ้นและการมีประวัติศาสตร์สืบเนื่องยาวนานมาเป็นวัฒนธรรม ประเพณีจนถึงปัจจุบัน โดยมีหลักฐานที่สามารถสืบทอดได้</p>	
ดัชนี	คะแนน
● เกิดขึ้นปลายสมัยรัตนโกสินทร์	1
● เกิดขึ้นสมัยต้นรัตนโกสินทร์	②
● เกิดขึ้นสมัยอยุธยา	3
● เกิดขึ้นสมัยสุโขทัย	4
● เกิดขึ้นก่อนสมัยสุโขทัย	5
คะแนนที่ได้	2

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าคะแนนขององค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวใน
การประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ต่อ)

1.1.6 ความผูกพันต่อท้องถิ่น	
หมายเหตุ พิจารณาจากความสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์กับชุมชนท้องถิ่น เช่น การมีประเพณี ความเชื่อ ตำนาน นิทานพื้นบ้าน นิทานปรัมปรา	
ดัชนี	คะแนน
● มีความสัมพันธ์กับชุมชนน้อยมาก โดยชุมชนไม่ค่อยให้ความสนใจในสิ่งดังกล่าว	1
● มีความสัมพันธ์กับชุมชนน้อย มีเพียงบางส่วนให้ความสนใจ	2
● มีความสัมพันธ์กับชุมชนปานกลาง โดยชุมชนมีการจัดงานหรือพิธีการต่างๆ เป็นประจำทุกปี	3
● มีความสัมพันธ์กับชุมชนสูง โดยมีการจัดงานหรือพิธีการ เป็นประจำทุกปี และมีชุมชนใกล้เคียงเข้ามาร่วมงานด้วย	④
● มีความสัมพันธ์กับชุมชนสูงมาก โดยชุมชนมีการจัดงานหรือพิธีการเป็นประจำทุกปี และมีชื่อเสียงในระดับชาติ	5
คะแนนที่ได้	4

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าคะแนนขององค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวใน
การประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ต่อ)

1.1.7 ความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์	
<p>หมายเหตุ พิจารณาจากชุมชนท้องถิ่นมีความสนใจในการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีของตน รวมถึงการมีหน่วยงานและองค์กรจากภายนอกให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น</p>	
ดัชนี	คะแนน
<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมขนาดเล็ก 1 กลุ่มโดยชุมชน แต่การดำเนินงานยังไม่ชัดเจน 	1
<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม 1 กลุ่มโดยชุมชน และมีการดำเนินงานที่ชัดเจน 	2
<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม 2-3 กลุ่มโดยชุมชน และมีการดำเนินงานที่ชัดเจน 	3
<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม 2-3 กลุ่มโดยชุมชน มีการดำเนินงานที่ชัดเจนและมีการเชื่อมโยงเครือข่ายกันระหว่างกลุ่ม 	4
<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม 2-3 กลุ่มโดยชุมชน มีการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการเชื่อมโยงเครือข่ายกันระหว่างกลุ่ม และมีหน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากร และนโยบาย 	5
คะแนนที่ได้	3
คะแนนรวม ข้อ 1.1 (เต็ม 35 คะแนน)	22

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าคะแนนขององค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวในการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ต่อ)

1.2 ศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรม	คะแนนเต็ม 15 คะแนน
1.2.1 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	
หมายเหตุ พิจารณาจากความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความยากลำบากของเส้นทางเข้าถึง ความลาดชัน ความคดเคี้ยวของถนน และความปลอดภัย	
ดัชนี	คะแนน
● มีทางเข้าถึงได้แต่ไม่สะดวก	1
● มีทางเข้าถึงได้สะดวก รถเดินได้ 2 ทาง แต่สามารถใช้ความเร็วได้ต่ำกว่า 30 กิโลเมตร/ชั่วโมง	2
● มีทางเข้าถึงได้สะดวก รถเดินได้ 2 ทาง และสามารถใช้ความเร็วได้เกิน 30 กิโลเมตร/ชั่วโมง	3
● มีทางเข้าถึงได้สะดวกด้วยรถยนต์นั่ง	4
● มีทางเข้าถึงได้สะดวกด้วยรถขนาดใหญ่ ได้แก่ รถโดยสารหรือรถแท็กซี่	5
คะแนนที่ได้	5
1.2.2 ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว	
หมายเหตุ พิจารณาจากโอกาสที่จะเกิดอันตรายจากปัจจัยในตัวแหล่งท่องเที่ยวเองหรือจากปัจจัยภายนอก โดยวัดจากสถิติการเกิดอันตราย เช่น น้ำป่า ดินถล่ม หน้าผาสูงชัน กระแสน้ำรุนแรง สัตว์ดุร้าย มาลาเรีย ภัยจากโจรสลัด โรคระบาดอื่นๆ เป็นต้น	
ดัชนี	คะแนน
● มีเหตุอันตรายบ่อยตลอดปี	0
● มีเหตุอันตรายทุกปี แต่เกิดขึ้นในบางฤดูกาลหรือเพียงบางช่วงของปี	1
● มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้งต่อปี	2
● มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้ง ในรอบ 3 ปี	3
● มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้ง ในรอบ 5 ปี	4
● มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้ง ในรอบ 10 ปี หรือนานกว่า	5
คะแนนที่ได้	1

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าคะแนนขององค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวใน
การประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ต่อ)

1.2.3 ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว	
หมายเหตุ พิจารณาจากจำนวนกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถจัดได้ภายในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งการที่มีกิจกรรมหลากหลายจะทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมที่ตนพอใจได้มากขึ้น ทั้งนี้กิจกรรมที่จัดขึ้นจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว	
ดัชนี	คะแนน
● ไม่มีกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม	1
● นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งวัฒนธรรม 1-2 ประเภท	2
● นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งวัฒนธรรม 1-2 ประเภท และบริเวณใกล้เคียงมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น	③
● นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งวัฒนธรรมมากกว่า 2 ประเภท	4
● นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งวัฒนธรรมมากกว่า 2 ประเภท และบริเวณใกล้เคียงมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น	5
คะแนนที่ได้	3
คะแนนรวม ข้อ 1.2 (เต็ม 15 คะแนน)	9
คะแนนรวม ข้อ 1 (เต็ม 50 คะแนน)	31

ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว (คะแนนที่ได้ 31 คะแนน คะแนนเต็ม 50 คะแนน)

ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมในด้านความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ในระดับชาติ ซึ่งมีความต่อเนื่องของการสืบสานวัฒนธรรมประเพณี โดยมีการจัดกิจกรรม 1 ครั้งต่อปี แต่เริ่มจัดกิจกรรมมาไม่เกิน 10 ปี คือ งานเจ้าพ่อพญาแลอำเภอบ้านเขว้าและงานไหมมัดหมี่ของดีบ้านเขว้า ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต

ของคนในตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ เช่น การทอผ้าไหม การจักสาน เครื่องมือเครื่องใช้ และการนวดแผนไทย มีความงดงาม ประทับใจในระดับมาก ซึ่งเป็นภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นสมัยรัตนโกสินทร์ โดยสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง ศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตดังกล่าวมีความผูกพันต่อท้องถิ่น โดยมีการจัดงานหรือพิธีการ เป็นประจำทุกปี และมีชุมชนใกล้เคียงเข้าร่วมงานด้วย ชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์ ซึ่งมีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม 2-3 กลุ่ม โดยชุมชน และมีการดำเนินงานที่ชัดเจน เช่น ศูนย์ผลิตและจำหน่ายผ้าไหม กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านเขว้าวัฒนา กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านด่อน โดยให้นักท่องเที่ยวและคนในชุมชนที่สนใจเข้าชมขั้นตอนในการผลิตผ้าไหม ในด้านศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรม ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิมีการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกด้วยรถขนาดใหญ่ได้แก่รถโดยสารหรือรถทัศนอาจร ส่วนความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว จะมีเหตุอันตรายทุกปี แต่เกิดขึ้นในบางฤดูกาลหรือเพียงบางช่วงของปี เช่น อุทกภัย นอกจากนี้ที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ยังมีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวนอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม ก็จะมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งวัฒนธรรม 1-2 ประเภท และบริเวณใกล้เคียงมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น เช่น โบราณสถานคู้แดง และอุทยานแห่งชาติภูแลนคา เป็นต้น

2. สักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว คะแนนเต็ม 10 คะแนน

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าคะแนนขององค์ประกอบด้านศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยวในการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

2.1 ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน	คะแนนเต็ม 5 คะแนน	
หมายเหตุ พิจารณาจากการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ น้ำ ไฟ ถนน ที่พัก ฯลฯ เพื่อการท่องเที่ยวในปัจจุบัน และข้อจำกัดในการพัฒนาต่อไปในอนาคต		
ดัชนีชี้วัด	คะแนน	
<ul style="list-style-type: none"> ● ยังไม่มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน และมีข้อจำกัดสูงในการพัฒนาต่อไปในอนาคต 	1	
<ul style="list-style-type: none"> ● มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้เป็นบางช่วงเวลา และมีข้อจำกัดสูงในการพัฒนาต่อไปในอนาคต 	2	
<ul style="list-style-type: none"> ● มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้ปานกลาง แต่มีข้อจำกัดบางประการในการพัฒนาต่อไปในอนาคต 	3	
<ul style="list-style-type: none"> ● แหล่งท่องเที่ยวมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้ดี แต่มีข้อจำกัดบางประการในการพัฒนาต่อไปในอนาคต 	④	
<ul style="list-style-type: none"> ● แหล่งท่องเที่ยวมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้อย่างสะดวกสบาย และยังสามารถพัฒนาต่อไปได้อีก 	5	
คะแนนที่ได้	4	

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าคะแนนขององค์ประกอบด้านศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยวใน
การประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ต่อ)

2.2 ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัย ภายนอก	คะแนนเต็ม 5 คะแนน	
หมายเหตุ พิจารณาจากการมีกลุ่มองค์กรทั้งภายในและภายนอกในระดับต่างๆ ให้การสนับสนุนด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรสำหรับพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มองค์กรท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน		
ดัชนีชี้วัด	คะแนน	
● มีการจัดตั้งกลุ่มโดยชุมชน เพื่อกำหนดนโยบาย วางแนวทางการจัดการท่องเที่ยว แต่ยังไม่สัมฤทธิ์ผลที่ชัดเจน	1	
● มีกลุ่มองค์กรท้องถิ่นให้การสนับสนุนและจัดการด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรสำหรับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	②	
● มีหน่วยงาน กลุ่มองค์กรท้องถิ่น และภาคเอกชนให้การสนับสนุนและให้คำปรึกษาด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรสำหรับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	3	
● มีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนและจัดการด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	4	
● มีหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรท้องถิ่น ร่วมกันให้การสนับสนุนและจัดการด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	5	
คะแนน	2	
คะแนนรวม ข้อ 2 (เต็ม 10 คะแนน)		6

ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว (คะแนนที่ได้ 6 คะแนน คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีศักยภาพในด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน คือ แหล่งท่องเที่ยวมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้ดี แต่มีข้อจำกัดบางประการในการพัฒนาต่อไปในอนาคต คือ การขาดแคลนงบประมาณที่จะใช้ในการพัฒนาชุมชน ซึ่งจะได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่าง

จำกัดจากทางจังหวัด ส่วนในด้านศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีกลุ่มองค์กรท้องถิ่นให้การสนับสนุนและจัดการด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรสำหรับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว คือ สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านเขว้า และสำนักงานเทศบาลตำบลทุ่งทอง แต่ก็ยังไม่มี การดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาการท่องเที่ยวไม่เกิดความยั่งยืน

3. การบริหารจัดการ คะแนนเต็ม 40 คะแนน

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าคะแนนขององค์ประกอบด้านการบริหารจัดการในการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

3.1 การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว	คะแนนเต็ม 15 คะแนน
3.1.1 การจัดการด้านการรักษาสภาพและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว	
หมายเหตุ พิจารณาจากสภาพทั่วไปจากการดูแลรักษาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ภายในแหล่งท่องเที่ยว	
ดัชนีชี้วัด	คะแนน
● มีการดูแลรักษาดีมาก	1
● มีการดูแลรักษาดี	2
● มีการดูแลรักษาปานกลาง	3
● มีการดูแลรักษาดี	4
● มีการดูแลรักษาดีมาก	5
คะแนน	4
3.1.2 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่	
หมายเหตุ พิจารณาจากดัชนี 3 ด้าน ดังนี้	
ก. การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว เช่น มีการแบ่งเขตพื้นที่สงวนพื้นที่นันทนาการและพื้นที่พักผ่อน	
ข. การกำหนดช่วงเวลาในการเข้าพื้นที่ที่เหมาะสมตามช่วงเวลาของวันและ/หรือฤดูกาล	
ค. การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ให้พอเหมาะกับศักยภาพของพื้นที่และการบริการ	
ดัชนีชี้วัด	คะแนน
● ไม่มีการจัดการในข้อ ก ข และ ค	0

● มีการจัดการในข้อ ก ข และ ค น้อยมากและไม่เป็นระบบ	1
● มีการจัดการในข้อ ก ข และ ค โดยมีระเบียบการปฏิบัติเป็นหลักฐานอยู่บ้าง แต่การปฏิบัติมีข้อบกพร่อง	2
● มีการจัดการที่เป็นระบบหรือ ได้มาตรฐาน 1 ข้อ	3
● มีการจัดการที่เป็นระบบหรือ ได้มาตรฐาน 2 ข้อ	4
● มีการจัดการที่เป็นระบบหรือ ได้มาตรฐานครบ 3 ข้อ	5
คะแนนที่ได้	0
3.1.3 การจัดการด้านการติดตามและการประเมินการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว หมายเหตุ พิจารณาจากแผนการดำเนินงานติดตามและประเมินผลกระทบการเปลี่ยนแปลง อันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว มีการติดตามและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว รวมถึงการดำเนินงานปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และความต่อเนื่องของการดำเนินงาน	
ดัชนีชี้วัด	คะแนน
● ไม่มีแผนการดำเนินงาน	0
● มีแผนการดำเนินงาน แต่ไม่มีการติดตามวิเคราะห์ผล	1
● มีแผนการดำเนินงาน และมีการเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงตามแผนการดำเนินงาน แต่ไม่มีการดำเนินการอื่นๆ	2
● มีแผนการดำเนินงาน มีการเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของตามแผนการดำเนินงาน และมีการวิเคราะห์ประเมินผล	3
● มีแผนการดำเนินงาน มีการเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของตามแผนการดำเนินงาน มีการวิเคราะห์ประเมินผล และมีการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยว	4
● มีแผนการดำเนินงาน มีการเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของตามแผนการดำเนินงาน มีการประเมินผล มีการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องทุกปี	5
คะแนนที่ได้	0
คะแนนรวม ข้อ 3.1 (เต็ม 15 คะแนน)	4

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าคะแนนขององค์ประกอบด้านการบริหารจัดการในการประเมินมาตรฐาน
คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ต่อ)

3.2 การจัดการด้านการท่องเที่ยว	คะแนนเต็ม 25 คะแนน		
3.2.1 การจัดการด้านการบริการและสาธารณูปโภคแก่นักท่องเที่ยว			
<p>หมายเหตุ พิจารณาจากการดำเนินงานด้านการให้บริการขั้นพื้นฐานแก่นักท่องเที่ยว โดยมีการจัดการที่เหมาะสมให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจที่ได้รับบริการที่คุ้มค่ากับการมาท่องเที่ยว</p> <p>หากไม่มีคุณสมบัติตามที่ระบุ ให้ 0 คะแนน หากมีแต่ไม่ได้ดำเนินการหรือไม่มีประสิทธิภาพให้ 0.5 คะแนน และหากมีคุณสมบัติตรง ให้ 1 คะแนน</p>			
ดัชนีชี้วัด	คะแนน		
● มีจำนวนบุคลากรด้านบริการเพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว	0	0.5	1
● มีระบบเตือนภัย และระบบรักษาความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว	0	0.5	1
● มีการจัดการด้านสิ่งก่อสร้างและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และต้องมีความเหมาะสมกลมกลืนกับสภาพพื้นที่	0	0.5	1
● มีการจัดการด้านอาหารและโภชนาการที่พอเพียงและถูกสุขลักษณะ	0	0.5	1
● มีการจัดการด้านที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม เช่น มีการออกแบบและใช้วัสดุก่อสร้างที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ประหยัดพลังงาน และมีระบบกำจัดของเสียที่ได้มาตรฐาน	0	0.5	1
คะแนนที่ได้	2		

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าคะแนนขององค์ประกอบด้านการบริหารจัดการในการประเมินมาตรฐาน
คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ต่อ)

ดัชนีชี้วัด	คะแนน		
<p>3.2.2 การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว หมายเหตุ การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่นด้วย หากไม่มีคุณสมบัติตามที่ระบุ ให้ 0 คะแนน หากมีแต่ไม่ได้ดำเนินการหรือไม่มีประสิทธิภาพให้ 0.5 คะแนน และหากมีคุณสมบัติตรง ให้ 1 คะแนน</p>	0	0.5	①
<ul style="list-style-type: none"> กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่มีผลกระทบต่อพื้นที่สงวนและพื้นที่อนุรักษ์ของแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ 	0	0.5	①
<ul style="list-style-type: none"> กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น ไม่รบกวนความสงบสุขของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ และไม่ขัดต่อกฎหมาย ศีลธรรมอันดี หรือวัฒนธรรมของชาติ 	0	①	1
<ul style="list-style-type: none"> มีการศึกษา วิจัยสภาพแวดล้อมของพื้นที่ และนำข้อมูลที่ได้มาวางแนวทางที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งวัฒนธรรม 	0	①	1
<ul style="list-style-type: none"> มีการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมในท้องถิ่น และนำข้อมูลมาวางแนวทางการดำเนินการท่องเที่ยวที่ไม่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ประเพณีของคนในท้องถิ่น 	0	0.5	①
<ul style="list-style-type: none"> กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่ส่งผลให้แหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เกิดความเสื่อมโทรม เช่น ไม่ทำให้เกิดปริมาณขยะและของเสียที่ขัดต่อทัศนียภาพ 	0	0.5	①
คะแนนที่ได้	4		

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าคะแนนขององค์ประกอบด้านการบริหารจัดการในการประเมินมาตรฐาน
คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ต่อ)

3.2.3 การจัดการด้านการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก			
<p>หมายเหตุ พิจารณาจากกิจกรรมและการดำเนินงานต่างๆ ที่ให้ความรู้และเผยแพร่ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว พนักงานนำเที่ยว ผู้ประกอบการ และชุมชนที่อยู่โดยรอบ</p> <p>หากไม่มีคุณสมบัติตามที่ระบุ ให้ 0 คะแนน หากมีแต่ไม่ได้ดำเนินการหรือไม่มีประสิทธิภาพให้ 0.5 คะแนน และหากมีคุณสมบัติตรง ให้ 1 คะแนน</p>			
ดัชนีชี้วัด	คะแนน		
• มีศูนย์บริการหรือมีการกำหนดพื้นที่เพื่อเป็นศูนย์บริการอย่างชัดเจนและมีเจ้าหน้าที่ประจำ	0	0.5	1
• มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ให้บริการด้านความรู้แก่นักท่องเที่ยว และชุมชนโดยรอบ	0	0.5	1
• มีการจัดเส้นทางศึกษาแหล่งวัฒนธรรมและป้ายสื่อความหมายบนเส้นทางเพื่อให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว	0	0.5	1
• มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการ และชุมชนเกี่ยวกับคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวและการอนุรักษ์เป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม	0	0.5	1
• มีสื่อหลากหลายประเภทในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ นิทรรศการ และภาษาที่ใช้ในสื่อมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	0	0.5	1
คะแนนที่ได้		2.5	

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าคะแนนขององค์ประกอบด้านการบริหารจัดการในการประเมินมาตรฐาน
คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ต่อ)

3.2.4 ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว			
หมายเหตุ พิจารณาจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบต่างๆ หากไม่มีคุณสมบัติตามที่ระบุ ให้ 0 คะแนน หากมีแต่ไม่ได้ดำเนินการหรือไม่มีประสิทธิภาพให้ 0.5 คะแนน และหากมีคุณสมบัติตรง ให้ 1 คะแนน			
ดัชนีชี้วัด	คะแนน		
● ชุมชนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การนำเที่ยว การให้บริการต่างๆ	0	0.5	①
● ชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตน	0	①	1
● ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0	①	1
● ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนหรือบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0	①	1
● มีการก่อตั้งองค์กรหรือโครงการอนุรักษ์ต่างๆ ที่เกิดจากท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทหลักต่อการจัดการการท่องเที่ยว	0	0.5	①
คะแนนที่ได้	3.5		

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าคะแนนขององค์ประกอบด้านการบริหารจัดการในการประเมินมาตรฐาน
คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ต่อ)

3.2.5 ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว			
<p>หมายเหตุ พิจารณาจากการที่ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์และรายได้จากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม</p> <p>หากไม่มีคุณสมบัติตามที่ระบุ ให้ 0 คะแนน หากมีแต่ไม่ได้ดำเนินการหรือไม่มีประสิทธิภาพให้ 0.5 คะแนน และหากมีคุณสมบัติตรง ให้ 1 คะแนน</p>			
ดัชนีชี้วัด	คะแนน		
● ชุมชนมีรายได้หรือเงินเดือนจากการถูกจ้างงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	0	0.5	①
● ชุมชนมีรายได้จากการนำเที่ยวและให้บริการในกิจกรรมการท่องเที่ยว	0	0.5	①
● ชุมชนมีรายได้จากการขายอาหารและสินค้าพื้นเมือง	0	0.5	①
● ชุมชนมีรายได้จากการให้บริการด้านที่พัก เช่น การจัดโฮมสเตย์	0	0.5	①
● ชุมชนมีรายได้จากการแสดงศิลปะพื้นเมือง	0	①.5	1
คะแนนที่ได้		4.5	
คะแนนรวม ข้อ 3.2 (เต็ม 25 คะแนน)		16.5	
คะแนนรวม ข้อ 3 (เต็ม 40 คะแนน)			20.5

การบริหารจัดการ (คะแนนที่ได้ 20.5 คะแนน คะแนนเต็ม 40 คะแนน)

ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีการจัดการในด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว คือ มีการรักษาสภาพและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวดี ในด้านการจัดการใช้ประโยชน์พื้นที่ยังไม่มีมีการกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว เช่น มีการแบ่งเขตพื้นที่สงวนพื้นที่นันทนาการและพื้นที่พักผ่อน ไม่มีการกำหนดช่วงเวลาในการเข้าพื้นที่ที่เหมาะสมตามช่วงเวลาของวันและ/หรือฤดูกาล และยังไม่มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ให้พอเหมาะกับศักยภาพของพื้นที่และการบริการ ในด้านการจัดการด้านการติดตามและการประเมินการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ก็ยังไม่มีแผนการดำเนินงาน เพื่อการจัดการการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

การจัดการด้านการท่องเที่ยว ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีการจัดการด้านการบริการและสาธารณูปโภคแก่นักท่องเที่ยว โดยมีจำนวนบุคลากรด้านบริการเพียงพอต่อ

การให้บริการนักท่องเที่ยวในระดับปานกลาง คือมีคนในชุมชนจำนวนมากที่มีความรู้ความสามารถที่จะคอยให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้ แต่ยังไม่มีการสนับสนุนหรือส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร ซึ่งที่แหล่งท่องเที่ยวนี้ยังไม่มีระบบเตือนภัย และระบบรักษาความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว และมีการจัดการด้านสิ่งก่อสร้างและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และต้องมีความเหมาะสมกลมกลืนกับสภาพพื้นที่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ การก่อสร้างอาคารหรือร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกต่างๆ ยังไม่มีความเหมาะสมกลมกลืนกับสภาพพื้นที่ และบางพื้นที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ในด้านการจัดการด้านอาหารและโภชนาการที่พอเพียงและถูกสุขลักษณะ ยังต้องมีการพัฒนาให้มีความพอเพียงแก่จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมามากขึ้น และในด้านการจัดการด้านที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างยังมีจำนวนไม่เพียงพอและไม่ได้ใช้วัสดุก่อสร้างที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ประหยัดพลังงาน และไม่มีระบบกำจัดของเสียที่ได้มาตรฐาน ในด้านการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิไม่มีผลกระทบต่อพื้นที่สงวนและพื้นที่อนุรักษ์ของแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น ไม่รบกวนความสงบสุขของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ และไม่ขัดต่อกฎหมายศีลธรรมอันดี หรือวัฒนธรรมของชาติ มีการศึกษา วิจัยสภาพแวดล้อมของพื้นที่ และนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนทางที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งวัฒนธรรม และมีการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมในท้องถิ่น และนำข้อมูลมาวางแผนทางการดำเนินการท่องเที่ยวที่ไม่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตประเพณีของคนในท้องถิ่น แต่ยังไม่ก่อให้เกิดผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพในการจัดการเท่าที่ควร ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวไม่ส่งผลให้แหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เกิดความเสื่อมโทรม เช่น ไม่ทำให้เกิดปริมาณขยะและของเสียที่ขัดต่อทัศนียภาพ ในด้านการจัดการด้านการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึกให้แก่คนในชุมชนและนักท่องเที่ยว ที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีศูนย์บริการหรือมีการกำหนดพื้นที่เพื่อเป็นศูนย์บริการอย่างชัดเจนและมีเจ้าหน้าที่ประจำ มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ให้บริการด้านความรู้แก่นักท่องเที่ยว และชุมชนโดยรอบ มีการจัดเส้นทางศึกษาแหล่งวัฒนธรรมและป้ายสื่อความหมายบนเส้นทางเพื่อให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการ และชุมชนเกี่ยวกับคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวและการอนุรักษ์เป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม มีสื่อหลากหลายประเภทในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ นิทรรศการ และภาษาที่ใช้ในสื่อมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แต่ไม่ได้มีการดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ในด้านชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัด

ชัยภูมิ ชุมชนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การนำเที่ยว การให้บริการต่างๆ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน นอกจากนี้ ในด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตน ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนหรือบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว แต่ยังไม่มีการดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ แต่ที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีการก่อตั้งองค์กรหรือโครงการอนุรักษ์ต่างๆ ที่เกิดจากท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทต่อการจัดการการท่องเที่ยว เช่น กลุ่มสตรีของแต่ละหมู่บ้านที่รวมกลุ่มกันเพื่อร่วมมือกันสร้างสรรค์งานทอผ้าให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ยังคงยอสอนลูกหลานให้สืบสานศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตนี้ไว้ด้วย ในด้านชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว คนในชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีรายได้หรือเงินเดือนจากการถูกจ้างงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีรายได้จากการนำเที่ยวและให้บริการในกิจกรรมการท่องเที่ยว มีรายได้จากการขายอาหารและสินค้าพื้นเมือง มีรายได้จากการให้บริการด้านที่พัก เช่น การจัดโฮมสเตย์ แต่ในชุมชนมีรายได้จากการแสดงศิลปะพื้นเมือง ซึ่งยังไม่สามารถดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ผลการให้คะแนน

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าคะแนนรวมของแต่ละองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	คะแนนเต็ม	ผลการให้คะแนน
1. สักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว	50	31
2. สักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว	10	6
3. การบริหารจัดการ	40	20.5
รวมทั้งสิ้น	100	57.5

ระดับมาตรฐาน

- ดีเยี่ยม (81 คะแนนขึ้นไป)
- ดีมาก (71-80 คะแนน)
- ดี (61-70 คะแนน)
- ปานกลาง (51-60 คะแนน)
- ต่ำ (50 คะแนน หรือน้อยกว่า)

ผลการประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของตำบลบ้านเขว้า อำเภอ
บ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบหลักทั้ง 3 ด้านของประเมินแหล่งท่องเที่ยว
ทางวัฒนธรรมในทุกดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า
จังหวัดชัยภูมิ ได้คะแนนรวม 57.5 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ซึ่งจัดว่ามีมาตรฐาน
คุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง หรือได้สัญลักษณ์ ★★★